

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

EL

Γνώμη 03/2023

(υποβαλλόμενη δυνάμει των άρθρων 212 και 322, ΣΛΕΕ)

σχετικά με την πρόταση
κανονισμού του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για τη σύσταση της διευκόλυνσης
για την Ουκρανία

[Διοργανικός φάκελος
2023/0200(COD)
της 20ής Ιουνίου 2023]

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	01-10
Πλαίσιο	01-03
Πεδίο εφαρμογής, χρονοδιάγραμμα και περιορισμοί της παρούσας γνώμης	04-10
Πεδίο εφαρμογής	04-07
Χρονοδιάγραμμα	08
Περιορισμοί	09-10
Ειδικά σχόλια	11-74
Αιτιολογική έκθεση	11-13
Αξιολόγηση των αναγκών της Ουκρανίας	11-13
Κεφάλαιο I – Γενικές διατάξεις	14-16
Κεφάλαιο II — Χρηματοδότηση και υλοποίηση	17-27
Ειδικό μέσο στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ αλλά πέρα από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ	18-21
Κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των πυλώνων	22-24
Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό	25-26
Έκτακτη χρηματοδότηση	27
Κεφάλαιο III – Πυλώνας I: Σχέδιο για την Ουκρανία	28-47
Σχέδιο για την Ουκρανία	28-35
Προχρηματοδότηση και έκτακτη ενδιάμεση χρηματοδότηση	36-37
Δάνεια με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους	38-45
Διαφάνεια όσον αφορά τους αποδέκτες χρηματοδότησης	46-47
Κεφάλαιο IV – Πυλώνας II: Επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία	48-50
Κεφάλαιο V — Πυλώνας III: Βοήθεια και μέτρα στήριξης για την προσχώρηση στην Ένωση	51-53
Κεφάλαιο VI – Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης	54-68
Δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ	58-65
Ελεγκτική επιτροπή	66-68

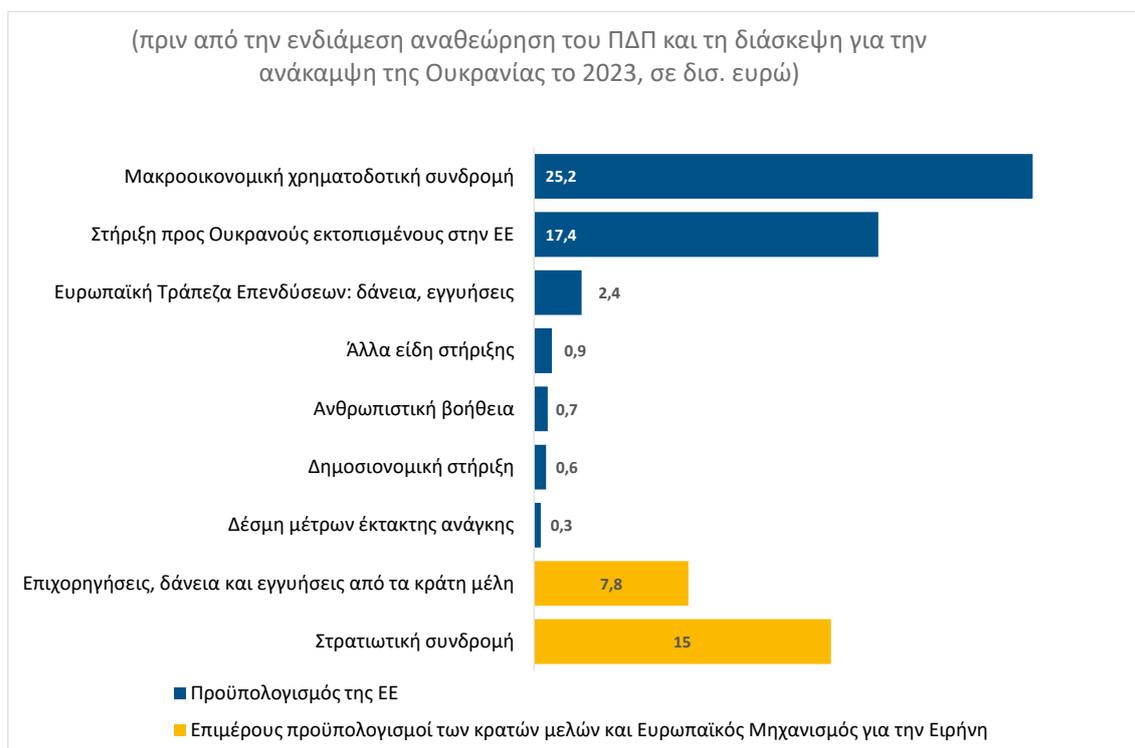
Κεφάλαιο VII — Προγράμματα εργασίας, παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση	69-70
Παρακολούθηση και υποβολή έκθεσης	69
Απαιτήσεις αξιολόγησης	70
Κεφάλαιο VIII – Τελικές διατάξεις	71
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ	72-74
Τελικές παρατηρήσεις	75-78
Παραρτήματα	
Παράρτημα I – Προηγούμενες ειδικές εκθέσεις και γνώμες του ΕΕΣ	
Παράρτημα II — Συμφωνίες που θα συναφθούν μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τη διευκόλυνση για την Ουκρανία	
Παράρτημα III — Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ	

Εισαγωγή

Πλαίσιο

01 Η Ουκρανία εξακολουθεί να υφίσταται τεράστιες ζημιές ως αποτέλεσμα του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας. Από την έναρξη της εισβολής στις 24 Φεβρουαρίου 2022 μέχρι και τον Ιούνιο 2023, η ΕΕ και τα κράτη μέλη χορήγησαν στήριξη ύψους άνω των 70 δισεκατομμυρίων ευρώ στην Ουκρανία και τον λαό της. Η εν λόγω στήριξη συνίσταται σε διάφορες μορφές βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων της ανθρωπιστικής βοήθειας, της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής, της δημοσιονομικής στήριξης, της βοήθειας προς τους Ουκρανούς που έχουν καταφύγει σε χώρες της ΕΕ και της στρατιωτικής συνδρομής που παρέχεται εκτός προϋπολογισμού της ΕΕ (βλέπε [γράφημα 1](#)).

Γράφημα 1 — Στήριξη που είχε διατεθεί στην Ουκρανία μέχρι τον Ιούνιο του 2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

02 Στη [διάσκεψη για την ανάκαμψη της Ουκρανίας](#) που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 20-21 Ιουνίου 2023, διεθνείς δωρητές, συμπεριλαμβανομένων της ΕΕ και των κρατών μελών της, δεσμεύτηκαν να συνεχίσουν τη στήριξή τους προς την Ουκρανία. Την πρώτη ημέρα της διάσκεψης, η Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση ειδικού

χρηματοδοτικού μέσου, επονομαζόμενου **διευκόλυνση για την Ουκρανία**. Με την εν λόγω διευκόλυνση προβλέπεται συνεχής στήριξη **ύψους έως**

50 δισεκατομμυρίων ευρώ κατά την περίοδο 2024-2027, με σκοπό τη στήριξη των προσπαθειών της Ουκρανίας να διατηρήσει μακροοικονομική σταθερότητα, να προωθήσει την ανάκαμψη, να ανασυγκροτήσει και να εκσυγχρονίσει τη χώρα, στηρίζοντας παράλληλα τις μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της πορείας ένταξής της στην ΕΕ. Η Ουκρανία έλαβε καθεστώς υποψήφιας χώρας στις 23 Ιουνίου 2022¹. Σύμφωνα με την Επιτροπή, «οι επενδύσεις για την ανάκαμψη και την ανασυγκρότηση της Ουκρανίας δεν μπορούν να περιμένουν έως το τέλος του πολέμου»². Η αναμονή του τερματισμού των εχθροπραξιών θα συνεπαγόταν τη σημαντική επιδείνωση της κατάστασης για τον λαό της Ουκρανίας και την παράλληλη εξάρτησή του από τη διεθνή βοήθεια.

03 Η διευκόλυνση θα χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ, αλλά πέρα από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ³, και αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία από τις αρχές του 2024. Η χρηματοδότηση θα έχει τη μορφή μη επιστρεπτέας στήριξης (όπως επιχορηγήσεις, εγγυήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου) και ιδιαίτερα ευνοϊκών δανείων.

Πεδίο εφαρμογής, χρονοδιάγραμμα και περιορισμοί της παρούσας γνώμης

Πεδίο εφαρμογής

04 Στις 20 Ιουνίου 2023, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση για τη σύσταση της **διευκόλυνσης για την Ουκρανία**⁴. Η νομική βάση της πρότασης είναι τα άρθρα 212 και 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να ζητείται η γνώμη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας. Στις 17 Ιουλίου 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υπέβαλαν επίσημα αιτήματα ζητώντας τη γνωμοδότηση του ΕΕΣ. Η παρούσα γνώμη ανταποκρίνεται στην απαίτηση διαβούλευσης.

¹ EUCO 24/22, συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 23-24.6.2022.

² Questions and Answers – A new Ukraine Facility, 20.6.2023.

³ COM(2023) 337, πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β) και άρθρο 10β.

⁴ COM(2023) 338, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία, 20.6.2023 (στο εξής: πρόταση).

05 Παράλληλα με την πρόταση, η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027⁵ και πρόταση τροποποίησης του κανονισμού για το ΠΔΠ⁶. Με την τελευταία προτείνεται η δημιουργία αποθεματικού για την Ουκρανία ως ειδικού μέσου για τη χρηματοδότηση της μη επιστρεπτέας στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία. Αναφερόμαστε στην πρόταση τροποποίησης του κανονισμού για το ΠΔΠ όποτε το κρίνουμε σκόπιμο.

06 Η παρούσα γνώμη βασίζεται σε επανεξέταση της νομοθετικής πρότασης και των σχετικών εγγράφων, όπως η αιτιολογική έκθεση και το νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο. Συμβουλευτήκαμε τη Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR) και τη Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού (ΓΔ BUDG). Συμπληρωματικά προς την επανεξέτασή μας, αναλύσαμε ερευνητικές εργασίες από πηγές όπως η Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η παρούσα γνώμη βασίζεται σε μια σειρά από προηγούμενες ειδικές εκθέσεις και γνώμες μας σχετικά με την Ουκρανία, τη διαδικασία διεύρυνσης της ΕΕ και τη χρηματοδοτική βοήθεια προς τρίτες χώρες (βλέπε [παράρτημα Ι](#)).

07 Στην παρούσα γνώμη εκφράζουμε τις απόψεις μας σχετικά με τη νομοθετική πρόταση και συμβάλλουμε στη νομοθετική διαδικασία προτείνοντας τρόπους αποσαφήνισης ορισμένων τμημάτων της που έχουν επίπτωση στη δημοσιονομική διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ⁷.

Χρονοδιάγραμμα

08 Στις 17 Ιουλίου 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υπέβαλαν επίσημα αιτήματα ζητώντας τη γνωμοδότηση του ΕΕΣ. Το Συμβούλιο κάλεσε το ΕΕΣ να υποβάλει τη γνώμη του έως το τέλος Σεπτεμβρίου 2023 το αργότερο, ενώ στο αίτημα του Κοινοβουλίου προτεινόταν προθεσμία τριών μηνών από την προαναφερόμενη ημερομηνία, δηλαδή έως τις 17 Οκτωβρίου 2023. Αποφασίσαμε να δημοσιεύσουμε τη γνώμη μας στις 5 Οκτωβρίου 2023, ταυτόχρονα με την [ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για](#)

⁵ [COM\(2023\) 336](#), ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, 20.6.2023.

⁶ [COM\(2023\) 337](#), πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

⁷ Γνώμες [στον οδηγό για τη μεθοδολογία μας](#), σ. 30.

το 2022, ώστε να μπορούμε να παραπέμπουμε στις παρατηρήσεις ελέγχου που περιέχει.

Περιορισμοί

09 Η Επιτροπή πρότεινε τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία χωρίς να έχει εκπονήσει εκτίμηση επιπτώσεων, αναφέροντας στην αιτιολογική της έκθεση ότι αυτό δεν κατέστη δυνατόν «λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της πρότασης». Συνεπώς, δεν ήμασταν εντελώς σε θέση να διατυπώσουμε μια πλήρως τεκμηριωμένη γνώμη.

10 Η Επιτροπή σχεδίαζε να δημοσιεύσει αναλυτικό έγγραφο «στο οποίο θα παρουσιάζονται τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την πρόταση και τις εκτιμήσεις κόστους εντός τριών μηνών από την έγκριση της πρωτοβουλίας»⁸. Ωστόσο, μέχρι και τις 26 Σεπτεμβρίου 2023 (ημερομηνία έκδοσης της παρούσας γνώμης από το ΕΕΣ), η Επιτροπή δεν είχε δημοσιεύσει τέτοιο έγγραφο. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορέσαμε να το λάβουμε υπόψη κατά την εκπόνηση της γνώμης μας.

---

⁸ Αιτιολογική έκθεση της πρότασης, σ. 7.

Ειδικά σχόλια

Αιτιολογική έκθεση

Αξιολόγηση των αναγκών της Ουκρανίας

11 Όπως αναφέρεται στο σημείο **09**, η νομοθετική πρόταση δεν συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων. Στην πρόταση επισημαίνεται ότι η διευκόλυνση για την Ουκρανία βασίζεται στην επικαιροποιημένη ταχεία εκτίμηση των ζημιών και των αναγκών της Ουκρανίας⁹, η οποία εκπονήθηκε από κοινού από την Παγκόσμια Τράπεζα, τα Ηνωμένα Έθνη, την ΕΕ και την Ουκρανία, καθώς και ότι βασίστηκε στα πρόσφατα στοιχεία από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

12 Κατά την ταχεία εκτίμηση των άμεσων ζημιών και αναγκών της Ουκρανίας υπολογίστηκε ότι οι συνολικές ανάγκες ανασυγκρότησης ισοδυναμούν με 384 δισεκατομμύρια ευρώ για την επόμενη 10ετία (2023-2033), εκ των οποίων τα 142 δισεκατομμύρια ευρώ αντιστοιχούν στην περίοδο 2023-2027¹⁰. Επιπλέον, στις 30 Μαρτίου 2023 το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο «εκτίμησε το κρατικό χρηματοδοτικό κενό έως το 2027 σε 75,1 δισεκατομμύρια ευρώ και συμφώνησε με την Ουκρανία σε ένα τετραετές πρόγραμμα ύψους 14,4 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη της οικονομικής σταθερότητας και ανάκαμψης»¹¹. Κατόπιν αυτών, το εναπομένον δημοσιονομικό κενό ανέρχεται σε περίπου 60,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι «ανάγκες ταχείας ανάκαμψης» της Ουκρανίας, ύψους περίπου 50 δισεκατομμυρίων ευρώ, θα οδηγήσουν έως το 2027 σε συνολικό χρηματοδοτικό κενό 110 δισεκατομμυρίων ευρώ¹². Λόγω της ταχέως εξελισσόμενης κατάστασης στην Ουκρανία, οι εν λόγω εκτιμήσεις αντιπροσωπεύουν αξιολόγηση των αναγκών σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και πρέπει να επαναξιολογηθούν.

13 Με τα 50 δισεκατομμύρια ευρώ που προβλέπονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία, η ΕΕ θα καλύψει το 45 % αυτού του χρηματοδοτικού

⁹ [Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment](#), Όμιλος της Παγκόσμιας Τράπεζας, Φεβρουάριος 2022 — Φεβρουάριος 2023.

¹⁰ Αιτιολογική έκθεση της πρότασης, σ. 1.

¹¹ [Questions and Answers – A new Ukraine Facility](#), 20.6.2023.

¹² [Κεντρική ομιλία](#) της Προέδρου της Επιτροπής Ursula von der Leyen στη διάσκεψη για την ανάκαμψη της Ουκρανίας που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 21.6.2023.

κενού¹³. Ωστόσο, ελλείπει εκτίμησης επιπτώσεων και αναλυτικού εγγράφου «στο οποίο θα παρουσιάζονται τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την πρόταση και τις εκτιμήσεις κόστους»¹⁴, δεν ήταν δυνατόν να αξιολογηθεί κατά πόσον η προβλεπόμενη συνεισφορά ύψους 50 δισεκατομμυρίων ευρώ από τη διευκόλυνση για την Ουκρανία είναι επαρκής σε σχέση με το ύψους 110 δισεκατομμυρίων ευρώ χρηματοδοτικό κενό ή έναντι των συνολικών αναγκών ανασυγκρότησης ύψους 142 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2023-2027. Δεν είναι επίσης σαφές από την πρόταση κατά πόσον ή με ποιον τρόπο άλλα μέσα της ΕΕ (ανθρωπιστική βοήθεια, βοήθεια για τους εκτοπισμένους Ουκρανούς, στρατιωτική συνδρομή) και/ή άλλοι δωρητές θα συνεισφέρουν στην κάλυψη των υπολειπόμενων αναγκών. Επιπλέον, η Επιτροπή δήλωσε ότι, κατά τη συνεισφορά που γίνεται με τη διευκόλυνση για την Ουκρανία, λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα απορρόφησης της χώρας¹⁵. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν παρουσίασε αριθμητική εκτίμηση της ικανότητας απορρόφησης της χώρας, ούτε ανάλυση της μεθόδου με την οποία εκτιμήθηκε η εν λόγω ικανότητα.

Κεφάλαιο I – Γενικές διατάξεις

14 Στις «Γενικές διατάξεις» καθορίζεται η δομή της διευκόλυνσης για την Ουκρανία, η οποία θα αποτελείται από τρεις πυλώνες:

- Πυλώνας I – Σχέδιο για την Ουκρανία (κεφάλαιο III της νομοθετικής πρότασης)
- Πυλώνας II – Επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία (κεφάλαιο IV)
- Πυλώνας III – Βοήθεια και μέτρα στήριξης για την προσχώρηση στην Ένωση (κεφάλαιο V).

15 Στο άρθρο 3 της πρότασης ορίζονται γενικοί στόχοι, καθώς και λίαν ευρείς ειδικοί στόχοι. Επίσης, η προϋπόθεση για τη στήριξη βασίζεται σε λίαν γενικούς όρους, δηλαδή «να εξακολουθήσει η Ουκρανία να προασπίζεται και να σέβεται τους ουσιαστικούς μηχανισμούς της δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένου του πολυκομματικού κοινοβουλευτικού συστήματος και του κράτους δικαίου, και να

¹³ Κεντρική ομιλία της Προέδρου της Επιτροπής Ursula von der Leyen στη διάσκεψη για την ανάκαμψη της Ουκρανίας που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 21.6.2023.

¹⁴ Αιτιολογική έκθεση της πρότασης, σ. 7.

¹⁵ Αιτιολογική έκθεση της πρότασης, σ. 2 και αιτιολογική σκέψη 46 της πρότασης.

εγγυάται τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες»¹⁶.

16 Η πρόταση για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία αφήνει πολλές σημαντικές πτυχές να καθοριστούν στο πλαίσιο μεταγενέστερων συμφωνιών – δηλαδή της συμφωνίας-πλαισίου, του σχεδίου για την Ουκρανία, των δανειακών συμβάσεων, των συμφωνιών χρηματοδότησης και των συμφωνιών εγγύησης–, οι οποίες θα συναφθούν μόνο μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού που αφορά τη διευκόλυνση για την Ουκρανία. Για παράδειγμα, μόνο το σχέδιο για την Ουκρανία (που θα καταρτιστεί από την ουκρανική κυβέρνηση) θα περιέχει λεπτομερή μέτρα σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης των προαναφερθέντων ειδικών στόχων¹⁷ και θα χρησιμεύσει ως βάση για την κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των στόχων της διευκόλυνσης. Στο **παράρτημα II** παρουσιάζονται συνοπτικά οι διάφορες συμφωνίες που πρόκειται να εφαρμοστούν.

Κεφάλαιο II — Χρηματοδότηση και υλοποίηση

17 Οι μέγιστοι πόροι που προβλέπονται για τη διευκόλυνση ανέρχονται σε 50 δισεκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2024-2027. Η διευκόλυνση πρόκειται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΠΔΠ¹⁸ με:

- α) το «αποθεματικό για την Ουκρανία», ένα νέο ειδικό μέσο «πέραν» των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, το οποίο θα συσταθεί για τη χρηματοδότηση της μη επιστρεπτέας στήριξης,
- β) δάνεια που θα χρηματοδοτούνται μέσω δανειοληπτικών πράξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές και θα είναι εγγυημένα από το «περιθώριο» του προϋπολογισμού της ΕΕ, «πέραν» των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ (εξετάζονται κατωτέρω στα σημεία **38-42**).

---

¹⁶ Άρθρο 5 της πρότασης.

¹⁷ Άρθρο 15, παράγραφος 2, και άρθρο 16, παράγραφος 2, της πρότασης.

¹⁸ COM(2023) 337, πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β) και άρθρο 10β.

Ειδικό μέσο στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ αλλά πέρα από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ

18 Για τη χρηματοδότηση της μη επιστρεπτέας στήριξης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία, η Επιτροπή επέλεξε να θεσπίσει ένα νέο θεματικό ειδικό μέσο, το αποθεματικό για την Ουκρανία, το οποίο θα αποτελεί μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ, αλλά θα θεσπιστεί «πέραν» των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ. Η επιλογή της σύστασης ειδικού μέσου έχει ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως την ενίσχυση της προβολής και της ευελιξίας της ενωσιακής στήριξης προς την Ουκρανία, η οποία θα παρέχεται σε συνθήκες εξαιρετικά έκτακτες και ταχέως εξελισσόμενες.

19 Ωστόσο, κατά κανόνα, τα μέσα που βρίσκονται πέραν των ανωτάτων ορίων του ΠΔΠ θα πρέπει να δημιουργούνται μόνο κατ' εξαίρεση, με σκοπό την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων, και υπό ειδικές περιστάσεις. Στην έκθεσή μας του 2023 σχετικά με το χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ, συστήσαμε στην Επιτροπή, «εντός του υπάρχοντος πλαισίου, να μεριμνήσει ώστε κάθε νέο μέσο που προτείνει να συνοδεύεται από αξιολόγηση του επιλεγόμενου σχεδιασμού του και της ανάγκης δημιουργίας του εντός ή εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ»¹⁹.

20 Η Επιτροπή αιτιολόγησε την επιλογή ειδικού μέσου τονίζοντας ότι «παρότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ παρείχε εξαιρετικά σημαντική στήριξη μέσω δυνατοτήτων ευελιξίας και του καθορισμού νέων προτεραιοτήτων, το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027 δεν σχεδιάστηκε με σκοπό την αντιμετώπιση των συνεπειών ενός πολέμου στην Ευρώπη»²⁰. Η Επιτροπή διευκρίνισε περαιτέρω ότι, για διάφορους λόγους, οι πόροι στο πλαίσιο του τομέα 6 του ΠΔΠ εξαντλούνται, συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη, του οποίου σχεδόν το 80 % έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ή προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί, με το ένα τρίτο αυτού να αφορά την Ουκρανία²¹. Τόνισε δε ότι απαιτείται διαρθρωτική λύση για τη στήριξη της Ουκρανίας για το υπόλοιπο του τρέχοντος ΠΔΠ²². Πρόσφατα, η Επιτροπή πρότεινε την αναθεώρηση του ΠΔΠ, η οποία θα περιλαμβάνει αύξηση του ανώτατου ορίου του

¹⁹ [Ειδική έκθεση 05/2023](#): Χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ – Ανομοιογενές σύνολο που απαιτεί περαιτέρω απλούστευση και υποχρέωση λογοδοσίας, σύσταση 1 α).

²⁰ [COM\(2023\) 337](#), πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, σ. 2.

²¹ [SWD\(2023\) 336](#), έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την ενδιάμεση αναθεώρηση του ΠΔΠ 2021-2027, 20.6.2023, σ. 23-24.

²² Αυτόθι, σ. 29.

τομέα 6 του ΠΔΠ κατά επιπλέον 10,5 δισεκατομμύρια ευρώ²³. Ωστόσο, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν θα ήταν σκόπιμη η αύξηση του ανώτατου ορίου του τομέα 6 του ΠΔΠ με τρόπο που και το αποθεματικό να ενσωματώνεται στο ΠΔΠ. Και αυτό γιατί, σύμφωνα με την Επιτροπή²⁴, οποιαδήποτε μελλοντική αύξηση των χρηματοδοτικών αναγκών της Ουκρανίας θα μπορούσε με τη σειρά της να επηρεάσει αρνητικά τα άλλα προγράμματα δαπανών στο πλαίσιο του τομέα 6 του ΠΔΠ.

21 Η Επιτροπή πιστεύει ότι η δημιουργία του αποθεματικού για την Ουκρανία ως ειδικού μέσου αποτελεί την κατάλληλη απόκριση σε μια πρωτοφανή κατάσταση. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το μέγιστο ποσό που θα μπορούσε να δαπανηθεί από το αποθεματικό της Ουκρανίας είναι 16,7 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως²⁵. Αυτό θα αντιστοιχούσε σχεδόν στο 10 % του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ. Ωστόσο, παρόλο που δεν αμφισβητούμε τον έκτακτο χαρακτήρα αυτού του συγκεκριμένου μέσου, τονίζουμε την ανάγκη να αποφευχθεί στο μέλλον κάθε περιττός πολλαπλασιασμός των ειδικών μέσων και, αντ' αυτού, να μεγιστοποιηθεί η χρήση των εν ισχύ εντός ΠΔΠ μέσων.

Κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των πυλώνων

22 Στο άρθρο 6 γίνεται ενδεικτική κατανομή των κονδυλίων στους τρεις πυλώνες της διευκόλυνσης (βλέπε [πίνακα 1](#)). Η γενική κατάτμηση, βάσει της οποίας δύο τρίτα ορίζονται για δάνεια και ένα τρίτο για μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις, εγγυήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου), είναι ενδεικτική και θα αποφασίζεται κάθε χρόνο κατά την έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ²⁶, παρέχοντας έτσι στη διευκόλυνση για την Ουκρανία την απαιτούμενη ευελιξία.

---

²³ Ανακοίνωση σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση του ΠΔΠ 2021-2027, σ. 8.

²⁴ Συνέντευξη με υπαλλήλους της Επιτροπής στις 25.7.2023.

²⁵ COM(2023) 337, πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, άρθρο 10β, παράγραφος 2.

²⁶ Νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην πρόταση [κανονισμού για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία](#), σ. 6 και 12.

Πίνακας 1 — Διευκόλυνση για την Ουκρανία

Πυλώνας I Σχέδιο για την Ουκρανία	Πυλώνας II: Επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία	Πυλώνας III: Προγράμματα βοήθειας
39 δισ. ευρώ: — 33 δισ. ευρώ σε δάνεια — 6 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις	8 δισ. ευρώ για εγγυήσεις, χρηματοδοτικά μέσα και συνδυασμούς μέσων (συμπεριλαμβανομένων περίπου 6,2 δισ. ευρώ για προβλέψεις και 1,8 δισ. ευρώ για επιχορηγήσεις) που αναμένεται να κινητοποιήσουν 17,8 δισ. ευρώ σε επενδύσεις	2,5 δισ. ευρώ — περίπου 1,53 δισ. ευρώ για το κόστος δανεισμού — περίπου 1 δισ. ευρώ για προενταξιακές μεταρρυθμίσεις και την κοινωνία των πολιτών
Στήριξη των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την προσχώρηση στην ΕΕ, για την ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό Στήριξη επειγουσών χρηματοδοτικών αναγκών για την παροχή αδιάλειπτων δημόσιων υπηρεσιών (π.χ. σχολεία, νοσοκομεία και κοινωνικές παροχές)	Μηχανισμός ελαχιστοποίησης των κινδύνων που διατίθεται στους επενδυτές μέσω διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για την αύξηση των επενδύσεων και την προσέλκυση νέων επενδυτών Στήριξη του ουκρανικού ιδιωτικού τομέα	Τεχνική βοήθεια προς την κυβέρνηση (νομοθετικό κεκτημένο της ΕΕ, διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις) Ανάπτυξη ικανοτήτων των αρχών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο Υποστήριξη της κοινωνίας των πολιτών Επιδότησεις του κόστους δανεισμού για δάνεια στο πλαίσιο του πυλώνα I Άλλα μέτρα, όπως η λειτουργία της ελεγκτικής επιτροπής
Έως 500 εκατ. ευρώ σε διοικητική βοήθεια από την Επιτροπή.		

Σημείωση: Όλα τα ποσά στον πίνακα 1 είναι ενδεικτικά. Το ποσό που προορίζεται για τον πυλώνα II (8 δισ. ευρώ) δεν πρέπει να συγχέεται με τη συνολική εγγυοδοτική ικανότητα ύψους 8,9 δισ. ευρώ της εγγύησης για την Ουκρανία δυνάμει του άρθρου 30.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου (που επισυνάπτεται στην πρόταση για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία) και του ενημερωτικού δελτίου της Επιτροπής [A new Ukraine Facility](#), 20.6.2023.

23 Αρχής γενομένης από το 2024, η διευκόλυνση θα αντικαταστήσει τη διμερή στήριξη που θα δινόταν στην Ουκρανία στο πλαίσιο του κανονισμού για τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη

(κανονισμός ΜΓΑΔΣ)²⁷, τα δάνεια στο πλαίσιο της ΜΧΣ+ και τη συνδρομή «που η Ουκρανία, ως υποψήφια χώρα, θα λάμβανε κανονικά στο πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας»²⁸. Ωστόσο, η Ουκρανία θα παραμείνει επιλέξιμη για περιφερειακά, διασυνοριακά και θεματικά προγράμματα, καθώς και για προγράμματα αντιμετώπισης κρίσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΜΓΑΔΣ. Επίσης, τα διμερή προγράμματα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του ΜΓΑΔΣ πριν από τη δημιουργία της διευκόλυνσης θα συνεχίσουν να λειτουργούν όπως είχε προγραμματιστεί.

24 Η διευκόλυνση δεν θα καλύψει την ανθρωπιστική βοήθεια και τη στήριξη των ατόμων που φεύγουν από τις εστίες πολέμου, η οποία θα συνεχίσει να υλοποιείται μέσω των ήδη ισχυόντων μέσων, ούτε τη στρατιωτική συνδρομή (χρηματοδοτείται εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ)²⁹. Για να δαπανηθούν τα κονδύλια κατά τρόπο συντονισμένο με άλλους δωρητές, στη διευκόλυνση προβλέπεται πλήρης αξιοποίηση της **συσταθείσας από την G7 πλατφόρμας συντονισμού των δωρητών από πολλαπλές πηγές για την Ουκρανία**. Πρόκειται για ειδική διεθνή πλατφόρμα συντονισμού στην οποία συμπεριλαμβάνει η Επιτροπή και η οποία περιλαμβάνει την Ουκρανία, τα μέλη της G7³⁰, την ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα.

Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό

25 Η συνολική πρόταση περιλαμβάνει 12 παρεκκλίσεις από τον **δημοσιονομικό κανονισμό**, οι περισσότερες από τις οποίες είναι συγκρίσιμες με εκείνες που περιέχονται στον **κανονισμό ΜΓΑΔΣ**. Οι εν λόγω παρεκκλίσεις παρέχουν στη διευκόλυνση την απαιτούμενη ευελιξία για τη χρήση των μη δαπανηθέντων κονδυλίων κατά τη διάρκεια άλλου έτους. Ωστόσο, οιαδήποτε παρέκκλιση από την απαίτηση να οριστεί πρόβλεψη για τα δάνεια που παρέχονται σε τρίτες χώρες, θα

²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη.

²⁸ Αιτιολογική έκθεση της πρότασης, σ. 5-6, και νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο, σημείο 1.5.4.

²⁹ Αιτιολογική σκέψη 16 της πρότασης.

³⁰ Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες.

μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ (βλέπε σημεία 38-42 σχετικά με τα δάνεια).

26 Επιπλέον, η πρόταση περιλαμβάνει δύο παρεκκλίσεις από τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ σχετικά με τον πυλώνα II, οι οποίες επιτρέπουν να συσταθεί χωριστό μέσο εγγύησης με ειδικό χαρτοφυλάκιο εγγυήσεων. Όλες οι παρεκκλίσεις παρατίθενται στο [παράρτημα III](#).

Έκτακτη χρηματοδότηση

27 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, της πρότασης προβλέπει την παροχή έκτακτης χρηματοδότησης στην Ουκρανία «σε δεόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιστάσεις, ιδίως όταν η σημαντική επιδείνωση του πολέμου καθιστά αδύνατο για την Ουκρανία να εκπληρώσει τους όρους που συνοδεύουν τις μορφές στήριξης δυνάμει του παρόντος κανονισμού (...)». Ωστόσο, το άρθρο 13 και η αιτιολογική σκέψη 25 δεν διευκρινίζουν με βάση ποια κριτήρια και για πόσο χρονικό διάστημα θα χορηγηθεί η έκτακτη χρηματοδότηση. Στο άρθρο 13, παράγραφος 2, ορίζεται ότι η έκτακτη χρηματοδότηση θα παρέχεται μέσω εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου μετά από πρόταση της Επιτροπής. Ωστόσο, εκτός από την αρχική απόφαση του Συμβουλίου, δεν προβλέπεται επαρκής ο έλεγχος, σε βάθος χρόνου, για ένα τέτοιο έκτακτο μέτρο. Η προσέγγιση αυτή ενέχει ενδεχομένως υψηλό κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** περιορισμού της ισχύος της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, προκειμένου να επαναξιολογηθεί κατά πόσον η κατάσταση στην Ουκρανία εξακολουθεί να δικαιολογεί τη χορήγηση έκτακτης χρηματοδότησης.

Κεφάλαιο III – Πυλώνας I: Σχέδιο για την Ουκρανία

Σχέδιο για την Ουκρανία

28 Προκειμένου να λάβει τη μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη και τα δάνεια που προβλέπονται στο πλαίσιο του πυλώνα I, η κυβέρνηση της Ουκρανίας θα καταρτίσει το σχέδιο για την Ουκρανία που θα περιλαμβάνει «το όραμα της Ουκρανίας για την ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό της χώρας και για τις μεταρρυθμίσεις που προτίθεται να αναλάβει στο πλαίσιο της διαδικασίας

προσχώρησής της στην ΕΕ»³¹. Το σχέδιο «θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση για τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα της διευκόλυνσης [και] να παρέχει σημείο αναφοράς για τη στήριξη που θα παρασχεθεί στο πλαίσιο του δεύτερου και του τρίτου πυλώνα της διευκόλυνσης»³². Σύμφωνα με την Επιτροπή, το σχέδιο θα πρέπει να είναι ένα ενιαίο ολοκληρωμένο έγγραφο που θα καλύπτει τις ανάγκες ανασυγκρότησης της χώρας, δηλαδή ανάγκες που εκτείνονται πέραν του πεδίου εφαρμογής της διευκόλυνσης για την Ουκρανία. Βάσει του σχεδίου αυτού άλλοι δωρητές θα μπορούσαν να εντοπίσουν τους τομείς χρηματοδότησης στους οποίους δίνουν προτεραιότητα στο πλαίσιο της ανασυγκρότησης της χώρας.

29 Το σχέδιο πρέπει να περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα για τις εκταμιεύσεις και ένα σύνολο όρων που θα αφορούν αφενός «βασικές απαιτήσεις», όπως η μακροοικονομική σταθερότητα, η δημοσιονομική εποπτεία και η διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, και, αφετέρου, τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που καθορίζονται στο σχέδιο³³. Τα τριμηνιαία αιτήματα πληρωμών έχουν ως στόχο να επιτρέψουν στην Επιτροπή να επαληθεύσει την εκπλήρωση των σχετικών όρων πριν από την εκταμίευση των κονδυλίων. Εάν η Επιτροπή εκτιμήσει ότι η πρόοδος των μεταρρυθμίσεων δεν είναι ικανοποιητική, δύναται να μην αποδεσμεύσει τα αντίστοιχα ποσά έως ότου η Ουκρανία εκπληρώσει τις σχετικές προϋποθέσεις³⁴. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το εξής: εάν η Ουκρανία δεν λάβει τα αναγκαία μέτρα εντός 12 μηνών από την αρχική αρνητική αξιολόγηση, η Επιτροπή θα μειώσει τη συνολική προς εκταμίευση στήριξη, ανάλογα με το τμήμα των προϋποθέσεων που δεν έχουν εκπληρωθεί³⁵.

30 Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει τη στήριξη που πρόκειται να καταβληθεί στην Ουκρανία, εάν διαπιστωθούν περιπτώσεις ή διατυπωθούν σοβαρές ανησυχίες για παρατυπίες, απάτη, διαφθορά και συγκρούσεις συμφερόντων και η χώρα δεν έχει λάβει τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα³⁶. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να βασίσει την απόφαση αυτή σε εκθέσεις της ελεγκτικής επιτροπής και σε πληροφορίες που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Ωστόσο, εν προκειμένω δεν υπάρχει παραπομπή σε εκθέσεις του ΕΕΣ. Ως εκ τούτου, η

---

³¹ Πρόταση, σ. 3.

³² Αιτιολογική σκέψη 67 της πρότασης.

³³ Αιτιολογική σκέψη 69 και άρθρο 15, παράγραφος 2, της πρότασης.

³⁴ Άρθρο 25, παράγραφος 5, της πρότασης.

³⁵ Άρθρο 25, παράγραφος 6, της πρότασης.

³⁶ Άρθρο 25, παράγραφος 7, της πρότασης.

Επιτροπή και οι νομοθέτες καλούνται να εξετάσουν το ενδεχόμενο ρητής αναφοράς εκθέσεων του ΕΕΣ στο τέλος του άρθρου 25, παράγραφος 7.

31 Ταυτόχρονα, η πρόταση επιτρέπει τα μέτρα που έχουν «αρχίσει από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά»³⁷ να είναι επιλέξιμα για στήριξη στο πλαίσιο του σχεδίου. Ωστόσο, ο **δημοσιονομικός κανονισμός** επιτρέπει την αναδρομική επιλεξιμότητα μόνο υπό αυστηρές προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 193. Για τη συμμόρφωση με το εν λόγω άρθρο, είναι σημαντικό όλες οι επιχορηγήσεις που διαπιστώνεται ότι αρχίζουν το 2023 να είναι δεόντως αιτιολογημένες και τεκμηριωμένες ως εξαιρέσεις.

32 Τον Ιούλιο του 2023, η κυβέρνηση της Ουκρανίας είχε ήδη αρχίσει να καταρτίζει το σχέδιο που σκιαγραφεί τις επιθυμητές μεταρρυθμίσεις και τους όρους για τις πληρωμές³⁸. Η Ουκρανία έχει την επιλογή να υποβάλει προσχέδιο στην Επιτροπή, αλλά η Επιτροπή θα αξιολογήσει το σχέδιο μόνο μετά την ολοκλήρωσή του από την ουκρανική κυβέρνηση. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα υποβάλει το σχέδιο και την αξιολόγησή του στο Συμβούλιο προς έγκριση³⁹. Η προτεινόμενη διαδικασία κατάρτισης του σχεδίου για την Ουκρανία ενισχύει ασφαλώς τον ενστερνισμό του από τη χώρα. Ωστόσο, αφήνει επίσης σημαντικά περιθώρια στην ουκρανική κυβέρνηση να διαμορφώσει τους όρους εκταμίευσης. Επιπλέον, η πρόταση δεν επιτρέπει ρητά στην Επιτροπή να ζητήσει από την Ουκρανία να επανεξετάσει ή/και να τροποποιήσει το σχέδιο.

33 Όσον αφορά τους όρους εκταμίευσης, υπάρχει κίνδυνος οι όροι που θα καθοριστούν στο σχέδιο για την Ουκρανία να μην είναι αρκετά φιλόδοξοι και οι υποκείμενοι δείκτες να μην είναι επαρκώς σαφείς και μετρήσιμοι⁴⁰. Στην έκθεσή μας του 2016 σχετικά με τη συνδρομή της ΕΕ προς την Ουκρανία, παρατηρήσαμε ότι στις συμφωνίες χρηματοδότησης για **δημοσιονομική στήριξη** δεν καθορίζονταν πάντοτε με σαφήνεια τα βήματα και τα ορόσημα για τη μέτρηση της «ικανοποιητικής προόδου»⁴¹. Το ζήτημα της έγκαιρης παροχής και της αξιοπιστίας των υποκείμενων

³⁷ Αιτιολογική σκέψη 68 και άρθρο 15, παράγραφος 4, της πρότασης.

³⁸ Δελτίο Τύπου της 5ης διευθύνουσας επιτροπής της συσταθείσας από την G7 πλατφόρμας συντονισμού των δωρητών για την Ουκρανία, 26.7.2023.

³⁹ Άρθρα 17, 18 και 19 της πρότασης.

⁴⁰ Παρόμοιες παρατηρήσεις διατυπώθηκαν στην **ειδική έκθεση 32/2016** σχετικά με τη συνδρομή της ΕΕ προς την Ουκρανία.

⁴¹ **Ειδική έκθεση αριθ. 32/2016** σχετικά με τη συνδρομή της ΕΕ προς την Ουκρανία, σημείο 38.

δεδομένων έχει προκαλέσει έντονο προβληματισμό με την πάροδο του χρόνου⁴². Στην περίπτωση των προϋποθέσεων που συνδέονται με δάνεια τα οποία χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 2013-2015, οι όροι για την αξιολόγηση της προόδου διέφεραν από το ένα πρόγραμμα στο άλλο. Επιπλέον, δεν είχαν οριστεί σαφή σημεία τομής, για την αξιολόγηση της μερικής εκπλήρωσης των προϋποθέσεων⁴³. Οι δυσκολίες που διαπιστώσαμε το 2016 καταδεικνύουν τη σημασία που έχει ο σαφής καθορισμός προϋποθέσεων και οροσήμων. Χωρίς αυτά, ενδέχεται να προκύψουν αμφισβητήσεις κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και περιττές καθυστερήσεις στην εκταμίευση⁴⁴.

34 Ένας άλλος κίνδυνος που επισημάναμε στην έκθεσή μας του 2016 ήταν ότι η Επιτροπή δεν δίνει αρκετή έμφαση στην αποτελεσματική εφαρμογή και βιωσιμότητα των μεταρρυθμίσεων. Μεταξύ των σχετικών παραδειγμάτων είναι η οπισθοδρόμηση από την αποδεκτή νομοθεσία και οι αντι-αναθεωρήσεις της (για παράδειγμα, νομοθεσία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις) και η οπισθοδρόμηση όσον αφορά τη σταθερότητα της διαχείρισης της δημόσιας διοίκησης⁴⁵. Ομοίως, στην έκθεσή μας του 2021 σχετικά με τη μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία, επισημάναμε ότι «η βιωσιμότητα των παρεμβάσεων της Επιτροπής και της στήριξής της για μεταρρυθμίσεις απειλείται διαρκώς»⁴⁶. Στην πρόταση δεν διατυπώνεται με σαφήνεια με ποιο τρόπο προτίθεται η Επιτροπή να διασφαλίσει τον μετριασμό του εν λόγω κινδύνου. Το μόνο που επισημαίνεται είναι ότι «η ικανοποιητική εκπλήρωση των ποιοτικών και ποσοτικών [όρων] προϋποθέτει ότι τα μέτρα που σχετίζονται με τα βήματα για τα οποία η Ουκρανία είχε επιτύχει ικανοποιητική εκπλήρωση δεν έχουν αναιρεθεί από την Ουκρανία»⁴⁷. Παραμένει επίσης ασαφές τι πραγματικά σημαίνει, στην πρόταση, η «ικανοποιητική εκπλήρωση» των όρων. Συνεπώς η **Επιτροπή πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** καθορισμού σαφών κριτηρίων αξιολόγησης.

35 Τέλος, δεδομένου ότι σκοπός του σχεδίου για την Ουκρανία είναι να θέσει ένα «γενικό πλαίσιο» για την επίτευξη των στόχων της διευκόλυνσης και δεδομένων των κινδύνων που περιγράφονται ανωτέρω, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** τροποποίησης του άρθρου 18 κατά τρόπο ώστε η Επιτροπή (μετά την αξιολόγηση του σχεδίου) να μπορεί όχι μόνο να διατυπώνει παρατηρήσεις

⁴² Αυτόθι, σημεία 71 και 72.

⁴³ Αυτόθι, σημείο 40 και πλαίσιο 2.

⁴⁴ Αυτόθι, σύσταση 2.

⁴⁵ Αυτόθι, σημεία 12, 13, 49 και πλαίσιο 3.

⁴⁶ [Ειδική έκθεση 23/2021](#) σχετικά με τη μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία, σημείο 55.

⁴⁷ Άρθρο 25, παράγραφος 3, της πρότασης.

σχετικά με το σχέδιο για την Ουκρανία, αλλά και να ζητήσει από την ίδια τη χώρα να επανεξετάσει ή/και να τροποποιήσει το σχέδιο αναλόγως. Η αναθεώρηση αυτή θα ευθυγραμμιστεί με τη διαδικασία έγκρισης των διασυνοριακών προγραμμάτων στα οποία συμμετέχει η Ουκρανία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού Interreg⁴⁸.

Προχρηματοδότηση και έκτακτη ενδιάμεση χρηματοδότηση

36 Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του σχεδίου για την Ουκρανία θα χρηματοδοτηθούν μέσω επιχορηγήσεων ύψους περίπου 6 δισεκατομμυρίων ευρώ και δανείων για τα οποία διατέθηκαν ενδεικτικά 33 δισεκατομμύρια ευρώ με την πρόταση. Με την υποβολή του σχεδίου για την Ουκρανία, η Ουκρανία μπορεί να ζητήσει καταβολή προχρηματοδότησης (βλέπε [πίνακα 1](#) ανωτέρω). Υπό ειδικές προϋποθέσεις, η Ουκρανία θα μπορούσε να λάβει προχρηματοδότηση έως και 7 % της συνολικής στήριξης στο πλαίσιο του πυλώνα I, δηλαδή προχρηματοδότηση ύψους έως 2,7 δισεκατομμυρίων ευρώ.

37 Σε άλλο σενάριο, εάν καθυστερήσει η υποβολή και/ή έγκριση του σχεδίου για την Ουκρανία, υπάρχει κίνδυνος η υλοποίηση της διευκόλυνσης να μην αρχίσει, όπως προβλέπεται, από την 1η Ιανουαρίου 2024. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα μπορούσε να αποφασίσει να ενεργοποιήσει την «έκτακτη ενδιάμεση χρηματοδότηση»⁴⁹, που θα καλύπτει τις επείγουσες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ουκρανίας κατά τους πρώτους μήνες του 2024. Αυτό θα σήμαινε την καταβολή έως και 4,5 δισεκατομμυρίων ευρώ στην Ουκρανία (έως 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ μηνιαίως για τρεις μήνες το πολύ) υπό μάλλον γενικούς όρους όπως, για παράδειγμα, η Ουκρανία να σημειώσει «ικανοποιητική πρόοδο» στην κατάρτιση του σχεδίου.

Δάνεια με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους

38 Όπως εξηγείται ανωτέρω, με την πρόταση διατέθηκαν ενδεικτικά 33 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια για την Ουκρανία. Πρόκειται για δάνεια με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, δηλαδή με ληκτότητα έως και 35 έτη· η αποπληρωμή του κεφαλαίου θα αρχίσει μόλις το 2034 και θα συνοδεύεται από επιδοτήσεις του

⁴⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης.

⁴⁹ Άρθρο 24 της πρότασης.

κόστους δανεισμού για τόκους και άλλες δαπάνες⁵⁰. Η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει τα δάνεια για την Ουκρανία με δανεισμό των αναγκαίων κεφαλαίων από τις κεφαλαιαγορές ή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

39 Κατά παρέκκλιση από τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ και τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα δάνεια δεν θα υποστηρίζονται από την εγγύηση εξωτερικής δράσης και δεν θα γίνονται σχετικές προβλέψεις⁵¹. Αντ' αυτού, τα δάνεια θα διασφαλίζονται από το «περιθώριο» του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι ο κίνδυνος αθέτησης υποχρέωσης από την πλευρά της Ουκρανίας όσον αφορά τα δάνεια αυτά θα βαρύνει άμεσα τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ.

40 Ως «περιθώριο» νοείται η διαφορά μεταξύ των ορίων δαπανών που τίθενται στο ΠΔΠ και του ανώτατου ορίου ιδίων πόρων που η Επιτροπή δικαιούται να ζητά από τα κράτη μέλη, ως έσχατη λύση, για την εξυπηρέτηση του χρέους της ΕΕ. Τον Δεκέμβριο του 2020, το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων αυξήθηκε από 1,23 % σε 1,40 % του συνολικού ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος των 27 κρατών μελών⁵².

41 Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι η πρόβλεψη για όλα τα δάνεια από τον προϋπολογισμό της ΕΕ προς τρίτες χώρες οριζόταν προηγουμένως στο 9 % της αξίας του δανείου, προκειμένου να τηρείται η απαίτηση που ορίζεται στο άρθρο 211, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού. Το 2022, για τα έκτακτα δάνεια που χορηγήθηκαν στην Ουκρανία, τα κράτη μέλη συμφώνησαν μάλιστα να διαθέσουν πρόσθετες καταβλητέες εγγυήσεις έως και 61 %, με αποτέλεσμα η συνολική δημοσιονομική κάλυψη να ανέλθει στο 70 %. Ωστόσο, δεν απαιτείται πρόβλεψη ούτε για τα 18 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής+ (ΜΧΣ+) που εκταμιεύονται κατά τη διάρκεια του 2023 ούτε για τα 33 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια που προτείνονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία. Στο [γράφημα 2](#) παρουσιάζονται τα προηγούμενα και τα σήμερα προτεινόμενα δάνεια προς την Ουκρανία.

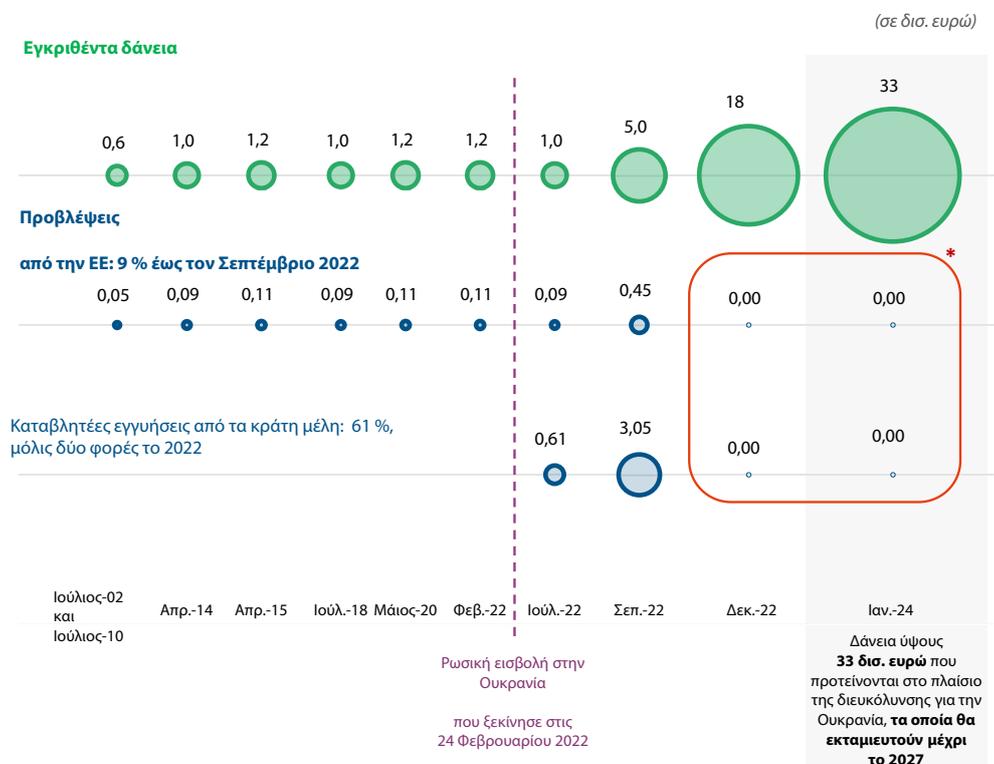
---

⁵⁰ Αιτιολογική σκέψη 75 και άρθρο 21 της πρότασης.

⁵¹ Άρθρο 21, παράγραφοι 3 και 4, της πρότασης.

⁵² Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 14.12.2020.

Γράφημα 2 — Χρονοδιάγραμμα των εγκεκριμένων δανείων ΜΧΣ και των δανείων που προτείνονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία

* Για τα 18 δισ. ευρώ σε δάνεια ΜΧΣ+ (που εγκρίθηκαν τον Δεκέμβριο 2022) και τα 33 δισ. ευρώ που προτάθηκαν στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία **δεν υπάρχουν προβλέψεις**. Τα δάνεια αυτά θα καλυφτούν από το περιθώριο του προϋπολογισμού, το οποίο θα λειτουργήσει ως εγγύηση.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του γραφήματος 2.18 της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το 2022 και της πρότασης για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία.

42 Το 2022, στη γνώμη μας σχετικά με τη διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης της ΕΕ, επισημάναμε τους κινδύνους της άμεσης εγγύησης δανείων από το περιθώριο του προϋπολογισμού της ΕΕ⁵³. Πρόσφατα, στην ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2022 τονίστηκε ότι «οποιαδήποτε ζημία σχετίζεται με το μέσο ΜΧΣ+ θα πρέπει να καλύπτεται από μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ ή από το “περιθώριο” του προϋπολογισμού, ήτοι το ποσό μεταξύ του ανώτατου ορίου του ΠΔΠ

⁵³ Γνώμη 07/2022 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 για τη θέσπιση διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης ως γενικής μεθόδου δανεισμού [2022/0370 (COD)], ιδίως τα σημεία 15-17.

και του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων»⁵⁴. Στην έκθεση αυτή υπογραμμίστηκε επίσης η σημαντική αύξηση του ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ στην Ουκρανία⁵⁵. Τα προτεινόμενα δάνεια ύψους 33 δισεκατομμυρίων ευρώ θα ασκήσουν αναπόφευκτα πρόσθετη πίεση στο «περιθώριο» του προϋπολογισμού.

43 Η Επιτροπή αξιολογεί τακτικά την ικανότητα του «περιθωρίου» να αντιμετωπίζει τις πρόσθετες ενδεχόμενες υποχρεώσεις στο πλαίσιο των ετήσιων εκθέσεων για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις⁵⁶, εκθέσεις που είναι δημοσίως διαθέσιμες. Για τους σκοπούς της διευκόλυνσης για την Ουκρανία, η Επιτροπή εκπόνησε εσωτερική ανάλυση και την κοινοποίησε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Στο έγγραφο που τέθηκε στη διάθεση των ελεγκτών, η Επιτροπή καταδεικνύει ότι, ακόμη και αν εκτεθεί σε πολλαπλές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, το περιθώριο «φαίνεται να αποτελεί μεγάλο απόθεμα ασφαλείας για τη χρηματοδοτική ικανότητα της ΕΕ να καλύπτει τις υποχρεώσεις της».

44 Ωστόσο, δεδομένου του αυξανόμενου ανοίγματος των μελλοντικών προϋπολογισμών της ΕΕ σε υποχρεώσεις, και σύμφωνα με την αρχή της σύνεσης, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** συμπλήρωσης της εγγύησης από το «περιθώριο» με πρόσθετες διασφαλίσεις, όπως οι προβλέψεις, για την κάλυψη αιφνίδιας και απροσδόκητης αθέτησης υποχρέωσης από την Ουκρανία. Αυτό θα δώσει στα κράτη μέλη χρόνο για να προετοιμαστούν για τυχόν ενδεχόμενες συνεισφορές που απαιτούνται.

45 Επιπλέον, στην επόμενη ετήσια έκθεση σχετικά με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, η **Επιτροπή πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** δημοσιοποίησης μιας ανάλυσης του «περιθωρίου» με σκοπό την αντιμετώπιση πρόσθετων ενδεχόμενων υποχρεώσεων που θα απορρέουν από την προτεινόμενη διευκόλυνση για την Ουκρανία. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιζόταν η πρόσβαση του κοινού σε αυτές τις βασικές πληροφορίες.

---

⁵⁴ Ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2022, κεφάλαιο II σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση, σημείο 2.44.

⁵⁵ Αυτόθι, σημείο 2.46.

⁵⁶ COM(2022) 560, έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα, τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, τη χρηματοδοτική συνδρομή και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, 28.10.2022.

Διαφάνεια όσον αφορά τους αποδέκτες χρηματοδότησης

46 Βασικό μέτρο για την αύξηση της διαφάνειας είναι η υποχρέωση της Ουκρανίας να «δημοσιεύει δεδομένα σχετικά με τα πρόσωπα και τις οντότητες που λαμβάνουν ποσά χρηματοδότησης που υπερβαίνουν το ισοδύναμο των 500 000 ευρώ για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προσδιορίζονται στο σχέδιο για την Ουκρανία, το οποίο αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο»⁵⁷. Ωστόσο, από την πρόταση δεν είναι σαφές αν το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε σωρευτικό σύνολο όλων των κονδυλίων που θα μπορούσε να λάβει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα ή αν ένα πρόσωπο ή μια οντότητα θα μπορούσε να λάβει διάφορα μικρότερα ποσά κάτω από το όριο δημοσίευσης. Για να αποφευχθεί οποιαδήποτε παρερμηνεία, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** αποσαφήνισης αυτού του σημείου στο άρθρο 26, παράγραφος 1.

47 Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στην παράγραφο 3 του άρθρου 26 προβλέπονται και εξαιρέσεις από την εν λόγω απαίτηση δημοσίευσης. Οι πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες «δεν δημοσιεύονται όταν η κοινολόγηση ενέχει τον κίνδυνο [...] να θιγούν σοβαρά τα εμπορικά συμφέροντα των αποδεκτών». Ωστόσο, η εξαίρεση αυτή δίνει ενδεχομένως περιθώριο καταστρατήγησης της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων. Προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος αυτός, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** τροποποίησης του άρθρου 26, παράγραφοι 3 και 4, ώστε να δηλώνονται στην Επιτροπή οι όποιες εξαιρετικές περιπτώσεις. Εάν είναι απαραίτητο, οι εν λόγω περιπτώσεις θα μπορούσαν να δημοσιεύονται ανώνυμα.

Κεφάλαιο IV – Πυλώνας II: Επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία

48 Ο πυλώνας II αποτελείται από ένα ειδικό επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία, το οποίο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο πρότυπο του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ETBA+)⁵⁸. Στο πλαίσιο αυτό θα χρηματοδοτούνται συνδυαστικές πράξεις (δάνεια θα συνδυάζονται με επιχορηγήσεις της ΕΕ) και εγγυήσεις που αποσκοπούν στην άρση του κινδύνου των ιδιωτικών και των δημόσιων επενδύσεων, καθώς και στην προσέλκυση πρόσθετων και νέων επενδύσεων στην Ουκρανία⁵⁹. Μολονότι συμπληρώνει άλλα τρέχοντα χρηματοδοτικά μέσα, η πρόταση προβλέπει

⁵⁷ Άρθρο 26 της πρότασης.

⁵⁸ Το ETBA+ έχει συσταθεί βάσει του κανονισμού ΜΓΑΔΣ, κεφάλαιο IV.

⁵⁹ Άρθρο 27 της πρότασης.

και τη δημιουργία εγγύησης για την Ουκρανία, χωριστής από την τρέχουσα εγγύηση εξωτερικής δράσης που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΕΤΒΑ+. Η εγγύηση για την Ουκρανία θα έχει τη δυνατότητα να καλύπτει πράξεις εγγυήσεων 8,9 δισεκατομμυρίων ευρώ το πολύ. Η εγγύηση θα καλυφθεί σταδιακά, αρχικά στο 70 %⁶⁰ (σε αντίθεση με τα δάνεια που αναφέρονται στα σημεία **38-42**).

49 Ένας κίνδυνος με τον πυλώνα II είναι ότι οι συμφωνίες εγγύησης για την Ουκρανία συνάπτονται πολύ αργά. Η πρόταση ορίζει ως προθεσμία για τη σύναψη συμφωνιών εγγύησης την 31η Δεκεμβρίου 2027⁶¹, η οποία συμπίπτει με τη λήξη της περιόδου εφαρμογής της διευκόλυνσης. Η πείρα από το ΕΤΒΑ⁶² και το ΕΤΒΑ+ υποδεικνύει ότι, για τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών εγγύησης με επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους, απαιτούνται αρκετά χρόνια. Μόλις τεθούν σε εφαρμογή οι συμφωνίες εγγύησης για την Ουκρανία, οι αντισυμβαλλόμενοι θα έχουν στη διάθεσή τους έως και τρία χρόνια «για την υπογραφή συμβάσεων με ενδιαμέσους φορείς χρηματοδότησης ή τελικούς αποδέκτες»⁶³. Θεωρητικά, οι συμβάσεις αυτές έχουν περιθώριο να υπογραφούν μέχρι το τέλος του 2030. Ως εκ τούτου, υπάρχει κίνδυνος τα προγράμματα εγγυήσεων να τεθούν σε ισχύ μόνο περί τα τέλη της προβλεπόμενης περιόδου υλοποίησης της διευκόλυνσης (2024-2027) ή μετά την παρέλευσή της. Προκειμένου να επιταχυνθεί η εφαρμογή της εγγύησης για την Ουκρανία, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** συντόμευσης των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 30, παράγραφοι 3 και 7.

50 Επιπροσθέτως, στην έκθεσή μας του 2021 για την Ουκρανία επισημάνθηκε ότι η ουκρανική αγορά στρεβλώθηκε από την παρουσία ολιγοπωλίων (κρατικών επιχειρήσεων), τα οποία διαχειρίζονται ολιγάρχες. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αποδέχτηκε τη σύστασή μας «να εντοπίσει τις εταιρείες που ελέγχονται από ολιγάρχες και θέτουν εμπόδια στον ελεύθερο και θεμιτό ανταγωνισμό και να αποφεύγει τη στήριξή τους (μέσω έργων, δανείων και εγγυήσεων)»⁶⁴. Ωστόσο, οι διατάξεις της εγγύησης για την Ουκρανία δεν προβλέπουν καμία βάση στην οποία να θεμελιώνεται ο αποκλεισμός ορισμένων τελικών αποδεκτών. Ως εκ τούτου, για την προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να**

⁶⁰ Αιτιολογική σκέψη 30 και άρθρο 31, παράγραφος 1, της πρότασης.

⁶¹ Άρθρο 30, παράγραφος 3, της πρότασης.

⁶² Γνώμη 07/2020 που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, σημεία 31 και 34.

⁶³ Άρθρο 30, παράγραφος 7, της πρότασης.

⁶⁴ Σύσταση 3 α) της **ειδικής έκθεσης 23/2021** σχετικά με τη μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία.

εξετάσουν το ενδεχόμενο τροποποίησης του άρθρου 30, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εταιρείες που τελούν υπό ολιγαρχική επιρροή δεν θα λαμβάνουν στήριξη.

Κεφάλαιο V — Πυλώνας III: Βοήθεια και μέτρα στήριξης για την προσχώρηση στην Ένωση

51 Με ενδεικτική χρηματοδότηση 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ, ο πυλώνας III φαίνεται μικρότερος σε σύγκριση με τους άλλους. Παρ' όλα αυτά, αποσκοπεί στην παροχή στήριξης που είναι απαραίτητη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διεύρυνσης της ΕΕ. Μέσω του πυλώνα III θα προσφέρονται τεχνική βοήθεια και άλλα υποστηρικτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της παροχής εμπειρογνώσιας σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και άλλων μορφών βοήθειας που παρέχει συνήθως η ΕΕ στις χώρες με προενταξιακό καθεστώς, ώστε αυτές να μπορέσουν να ευθυγραμμιστούν με το νομοθετικό κεκτημένο της ΕΕ και να ενσωματωθούν σταδιακά στην ενιαία αγορά. Ο πυλώνας αυτός περιλαμβάνει επίσης την ανάπτυξη ικανοτήτων των τοπικών αρχών και της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και στήριξη με στόχο την επιβολή της διεθνούς δικαιοσύνης.

52 Μέσω του εν λόγω πυλώνα θα καλύπτονται επίσης επιδοτήσεις του κόστους δανεισμού για δάνεια που χορηγούνται στο πλαίσιο του πυλώνα I⁶⁵. Η Επιτροπή έχει εκτιμήσει ότι, την περίοδο 2025-2027, το κόστος δανεισμού θα μπορούσε να ανέλθει σε 1,53 δισεκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, μέσω του εν λόγω πυλώνα θα χρηματοδοτηθεί η λειτουργία της ελεγκτικής επιτροπής.

53 Ως εκ τούτου, το διαθέσιμο ποσό για τις προενταξιακές μεταρρυθμίσεις και την κοινωνία των πολιτών (όπως αναφέρεται στο σημείο 51) θα αντιστοιχούσε σε περίπου 1 δισεκατομμύριο ευρώ, δηλαδή λιγότερο από το 40 % της στήριξης που προβλέπεται στο πλαίσιο του πυλώνα III.

Κεφάλαιο VI – Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

54 Στην πρόταση τονίζεται η ανάγκη να ενισχυθούν οι μηχανισμοί ελέγχου και δικλίδων ελέγχου προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι απάτης και διαφθοράς. Συγκεκριμένα, στη συμφωνία-πλαίσιο θα ορίζονται «ειδικές ρυθμίσεις για

---

⁶⁵ Άρθρο 32, ειδικότερα παράγραφοι 1, 3 και 6, της πρότασης.

τη διαχείριση, τις δικλίδες ελέγχου, την εποπτεία, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, την υποβολή εκθέσεων και τον έλεγχο των κονδυλίων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, καθώς και για την πρόληψη, τη διερεύνηση και την αντιμετώπιση παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και συγκρούσεων συμφερόντων»⁶⁶. Ομοίως, η συμφωνία-πλαίσιο, οι συμφωνίες χρηματοδότησης και η δανειακή σύμβαση «διασφαλίζουν ότι μπορούν να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 129 [του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης]»⁶⁷. Οι πληρωμές στο πλαίσιο του πυλώνα Ι θα εξαρτηθούν από την πρόοδο της Ουκρανίας όσον αφορά την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στους εν λόγω τομείς (βλέπε σημείο 29).

55 Ωστόσο, στην έκθεσή μας του 2021 σχετικά με τη μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία⁶⁸, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η μείζων διαφθορά και η άλωση του κράτους εξακολουθούσαν να είναι ευρέως διαδεδομένες στην Ουκρανία παρά τη δράση της ΕΕ για την αντιμετώπιση του ζητήματος ως οριζόντιας προτεραιότητας. Ειδικότερα, στην έκθεση τονίστηκε ότι:

- α) η δικαστική μεταρρύθμιση αντιμετώπιζε οπισθοδρομήσεις, όπως αποδεικνύεται από την έλλειψη κατάλληλης εφαρμογής, τις συχνές τροποποιήσεις της νομοθεσίας, τις καθυστερήσεις και τη θέσπιση διαταγμάτων⁶⁹.
- β) υπήρχε κίνδυνος υπονόμησης της ουσιαστικής λειτουργικότητας των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς⁷⁰.
- γ) η εμπιστοσύνη στους θεσμούς καταπολέμησης της διαφθοράς παρέμενε σε χαμηλά επίπεδα, κυρίως λόγω της μη άσκησης δίωξης και της μη επιβολής κυρώσεων σε υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονταν άτομα υψηλής θέσης⁷¹.
- δ) ο αριθμός των καταδικαστικών αποφάσεων για μείζονα διαφθορά ήταν μικρός⁷².

56 Με την έκθεση διαπιστώθηκε ότι οι ολιγάρχες και τα κατεστημένα συμφέροντα σε ολόκληρη την Ουκρανία αποτελούν το βασικό αίτιο της διαφθοράς και το κύριο

⁶⁶ Άρθρο 9, παράγραφος 1, της πρότασης.

⁶⁷ Άρθρο 9, παράγραφος 3, της πρότασης.

⁶⁸ Ειδική έκθεση 23/2021.

⁶⁹ Αυτόθι, σημείο 55.

⁷⁰ Αυτόθι, σημεία 61, 62 και 71.

⁷¹ Αυτόθι, σημεία 23 και 59.

⁷² Αυτόθι, σημεία 86 και 89.

εμπόδιο για την εδραίωση του κράτους δικαίου και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας⁷³. Αυτό καταδεικνύει έναν συστημικό κίνδυνο όσον αφορά τη διευκόλυνση για την Ουκρανία. Εν προκειμένω, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι, στο πλαίσιο της πολυδιάστατης προσέγγισης της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης αποδέχθηκαν τη σύστασή μας «να καταρτίσουν ένα στρατηγικό έγγραφο σχετικά με τον τρόπο πρόληψης και καταπολέμησης της μείζονος διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της άλωσης του κρατικού μηχανισμού[...]». Εάν εκπονηθεί εγκαίρως, το εν λόγω έγγραφο θα αποτελέσει χρήσιμη βάση για την καθοδήγηση των προσπαθειών σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως αναφέρεται στον πυλώνα I.

57 Όπως και στην έκθεσή μας για το 2021, το 2023 η πρώτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διεύρυνση σε ό,τι αφορά την Ουκρανία τονίζει μια σειρά αστοχιών στα συστήματα εσωτερικών δικλίδων και στον εξωτερικό έλεγχο⁷⁴. Στην έκθεση επισημαίνεται ότι η Ουκρανία βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο προετοιμασίας για την εφαρμογή του κεκτημένου της ΕΕ σε αυτούς τους τομείς⁷⁵. Υπογραμμίζεται η ανάγκη μεταρρύθμισης της Λογιστικής Υπηρεσίας της Ουκρανίας, η ανάγκη θέσπισης ισχυρών εσωτερικών ελέγχων και ελέγχου των δημόσιων πόρων, καθώς και η ανάγκη ευθυγράμμισης της εθνικής νομοθεσίας με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Αυτό καταδεικνύει ορισμένες από τις μελλοντικές προκλήσεις για τη διευκόλυνση, οι οποίες εντοπίζονται στον τομέα της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών.

Δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ

58 Παρόλο που η πρόταση παρέχει στο ΕΕΣ ρητά δικαιώματα ελέγχου για τους πυλώνες I και III, τα δικαιώματα ελέγχου μας στο πλαίσιο του πυλώνα II φαίνονται λιγότερο σαφή. Δεδομένων των μεγάλων ποσών των σχετικών κονδυλίων της ΕΕ, τα αδιαμφισβήτητα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ είναι απαραίτητα και στους τρεις πυλώνες της διευκόλυνσης.

⁷³ Αυτόθι, σημεία 39 και 90.

⁷⁴ SWD(2023) 30, Analytical report following Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the EU, 1.2.2023, σ. 12-14.

⁷⁵ Αυτόθι, σ. 14.

Περιεχόμενο της συμφωνίας-πλαisiού

59 Πρώτον, με το άρθρο 9 της πρότασης επιβάλλεται υποχρέωση προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ μέσω της συμφωνίας-πλαisiού που θα συναφθεί με την Ουκρανία. Στο άρθρο 9, παράγραφος 4, στοιχείο η), ρυθμίζεται το περιεχόμενο της συμφωνίας-πλαisiού και ορίζεται ότι πρέπει να θεσπιστούν κανόνες για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων. Ωστόσο, η διάταξη αυτή θα ήταν ακόμη σαφέστερη, εάν η πρόσβαση σε δεδομένα και έγγραφα για το ΕΕΣ οριζόταν με τον ίδιο τρόπο όπως για την Επιτροπή και την ΟΛΑΦ. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποφευχθούν παρεξηγήσεις σχετικά με τα δικαιώματα του ΕΕΣ, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** ρητής αναφοράς του ΕΕΣ στο άρθρο 9, παράγραφος 4, στοιχείο η).

Ορισμός των επιλέξιμων αντισυμβαλλομένων

60 Δεύτερον, το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο ε), της πρότασης ορίζει ότι «οι συμφωνίες που αναφέρονται στα άρθρα 9, 10 και 21 προβλέπουν τις υποχρεώσεις της Ουκρανίας [...] να εξουσιοδοτήσει ρητά την Επιτροπή, την ΟΛΑΦ, το Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία να ασκήσουν τα δικαιώματά τους». Αυτό αφορά τη συμφωνία-πλαisiό, τις συμφωνίες χρηματοδότησης (που συνάπτονται για τους πυλώνες I και III) και τη δανειακή σύμβαση που συνήφθη στο πλαίσιο του πυλώνα I. Ωστόσο, στο άρθρο αυτό δεν περιλαμβάνονται οι συμφωνίες εγγύησης βάσει του άρθρου 30 και οι συμβάσεις που πρόκειται να υπογραφούν με ενδιάμεσους φορείς χρηματοδότησης ή τελικούς αποδέκτες, δηλαδή ο πυλώνας II.

61 Στην πρόταση αναφέρεται ότι τα συστήματα ελέγχου για τον πυλώνα II (και τον πυλώνα III) «θα βασίζονται στα συστήματα, τους κανόνες και στις διαδικασίες των διεθνών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και των εταιρών υλοποίησης που συμμετέχουν στην υλοποίηση»⁷⁶. Στο πλαίσιο του πυλώνα II, η εγγύηση για την Ουκρανία και τα χρηματοδοτικά μέσα θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της «έμμεσης διαχείρισης». Ο πυλώνας III θα υλοποιηθεί μέσω ενός συνδυασμού άμεσης και έμμεσης διαχείρισης⁷⁷.

⁷⁶ Αιτιολογική έκθεση της πρότασης, σ. 5.

⁷⁷ Σημείο 2.2.1 του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου.

62 Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στο άρθρο 29, παράγραφος 2, της πρότασης ορίζονται οι επιλέξιμοι αντισυμβαλλόμενοι και οι επιλέξιμες εντεταλμένες οντότητες που θα εφαρμόσουν την εγγύηση για την Ουκρανία και τα χρηματοδοτικά μέσα. Ο ορισμός αυτός θα μπορούσε ενδεχομένως να περιλαμβάνει «διεθνείς οργανισμούς ή εξειδικευμένους οργανισμούς αυτών», όπως ορίζονται στο άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο γ), σημείο ii), του δημοσιονομικού κανονισμού για την έμμεση διαχείριση.

63 Αντιθέτως, στο άρθρο 8, παράγραφος 3, της πρότασης παρατίθεται ένα περισσότερο περιοριστικό σύνολο αντισυμβαλλομένων, το οποίο δεν περιλαμβάνει διεθνείς οργανισμούς: «η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, ένα πολυμερές ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό ίδρυμα, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, ή ένα διμερές ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό ίδρυμα, όπως οι αναπτυξιακές τράπεζες». Ως εκ τούτου, δεν είναι απολύτως σαφές αν η πρόθεση είναι να περιοριστούν οι αντισυμβαλλόμενοι ή οι εταίροι υλοποίησης στα ευρωπαϊκά επενδυτικά ιδρύματα που απαριθμούνται στο άρθρο 8, παράγραφος 3 ή αν άλλοι διεθνείς οργανισμοί και οντότητες θα ήταν επιλέξιμοι.

64 Ο ορισμός των «επιλέξιμων αντισυμβαλλομένων» είναι σημαντικός, καθώς το ΕΕΣ έχει επανειλημμένα επισημάνει ότι ορισμένοι διεθνείς οργανισμοί έχουν παρεμποδίσει την πρόσβαση στα έγγραφα που χρειάζεται το ΕΕΣ για να διεκπεραιώσει σωστά τις ελεγκτικές του εργασίες⁷⁸. Για να αποφευχθεί οποιαδήποτε παρερμηνεία, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει, ως εκ τούτου, να εξετάσουν το ενδεχόμενο** ευθυγράμμισης του ορισμού των επιλέξιμων αντισυμβαλλομένων σε ολόκληρη την πρόταση.

Περιεχόμενο των συμφωνιών εγγύησης για την Ουκρανία

65 Τρίτον, όσον αφορά το περιεχόμενο των συμφωνιών εγγύησης της Ουκρανίας, στο άρθρο 30, παράγραφος 4, στοιχείο ζ), αναφέρονται επί του παρόντος μόνο «υποχρεώσεις παρακολούθησης, αναφοράς, διαφάνειας και αξιολόγησης», αλλά όχι υποχρεώσεις «ελέγχου». Ενώ με το άρθρο 30, παράγραφος 9, της πρότασης

⁷⁸ Στην **ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2022** επισημαίνεται ότι ορισμένες οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών «εξακολούθησαν να μας παρέχουν πρόσβαση μόνο για ανάγνωση στα δικαιολογητικά έγγραφα ή να μην μας επιτρέπουν την πρόσβαση σε όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που χρειαζόμαστε» (παράρτημα 9.2 του κεφαλαίου 9 – Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος· και παράρτημα ΙΙΙ της ετήσιας έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης), επαναλαμβάνοντας προηγούμενες διαπιστώσεις των ετών 2018, 2020 και 2021.

απαιτείται από τους επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους να διαβιβάζουν στην Επιτροπή και στο ΕΕΣ ετήσιες οικονομικές εκθέσεις σχετικά με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις που πρέπει να ελέγχονται από ανεξάρτητο εξωτερικό ελεγκτή, δεν υπάρχει ρητή υποχρέωση ώστε να διασφαλίζονται δικαιώματα άμεσου ελέγχου για το ΕΕΣ. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** προσθήκης ρυθμίσεων ελέγχου στο άρθρο 30, παράγραφος 4, συμπεριλαμβανομένων ρητών δικαιωμάτων ελέγχου του ΕΕΣ, ως υποχρεωτικού περιεχομένου για τις συμφωνίες εγγύησης της Ουκρανίας.

Ελεγκτική επιτροπή

66 Ο πυλώνας I αναμένεται να διαθέτει ενισχυμένο σύστημα ελέγχου και δικλίδων. Πέραν των ελέγχων που διενεργεί η Επιτροπή όσον αφορά τα κονδύλια που δαπανώνται, η διευκόλυνση θα συνοδεύει τη μεταρρύθμιση των κρατικών οργάνων ελέγχου. Επίσης, η Επιτροπή θα διορίσει ανεξάρτητα μέλη της **ελεγκτικής επιτροπής**⁷⁹, η οποία θα συσταθεί πριν από την υποβολή του πρώτου αιτήματος πληρωμής από την Ουκρανία. Η Επιτροπή δύναται να καλέσει εκπροσώπους των κρατών μελών και άλλων δωρητών να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες της ελεγκτικής επιτροπής. Ωστόσο, από την πρόταση δεν είναι σαφές αν η ελεγκτική επιτροπή θα εδρεύει στο Κίεβο ή αλλού, ποια θα είναι η σύνθεσή της, πώς θα επιλεγούν τα μέλη της, ποιες θα είναι οι απαιτήσεις ανεξαρτησίας ή ποια επαγγελματική πείρα θα απαιτηθεί.

67 Δεν είναι επίσης σαφές ποιο θα είναι το ακριβές πεδίο εφαρμογής του ρόλου και των καθηκόντων της ελεγκτικής επιτροπής. Για παράδειγμα, στην πρόταση αναφέρεται ότι η ελεγκτική επιτροπή «επικουρεί την Επιτροπή στην καταπολέμηση της κακοδιαχείρισης της ενωσιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης»⁸⁰, υποβάλλει τακτικά έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με περιπτώσεις κακοδιαχείρισης της δημόσιας χρηματοδότησης και εκδίδει συστάσεις προς την Ουκρανία σχετικά με την αντιμετώπιση κινδύνων ή αδυναμιών στο σύστημα ελέγχου⁸¹. Ωστόσο, η πρόταση δεν αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο η ελεγκτική επιτροπή θα αξιολογήσει τα συστήματα ελέγχου, ούτε τον τρόπο με τον οποίο θα αποκαλύπτει παρατυπίες, είτε μέσω ελέγχου, είτε μέσω ερευνών είτε με άλλο τρόπο.

⁷⁹ Άρθρο 34 της πρότασης.

⁸⁰ Άρθρο 34, παράγραφος 6, της πρότασης.

⁸¹ Άρθρο 34, παράγραφος 7, της πρότασης.

68 Με τον προτεινόμενο κανονισμό ανατίθεται στην ελεγκτική επιτροπή να «ενεργεί με την επιφύλαξη των εξουσιών της Επιτροπής, της OLAF, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, κατά περίπτωση, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας»⁸². Η ελεγκτική επιτροπή πρέπει να «διασφαλίζει τον τακτικό διάλογο και τη συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο»⁸³. Ωστόσο, ελλείψει ακριβούς περιγραφής καθηκόντων, δεν είναι σαφές σε τι ακριβώς θα πρέπει να συνίστανται ο «τακτικός διάλογος και η συνεργασία» και σε ποιον βαθμό ενδέχεται να υπάρχει αλληλοεπικάλυψη των δραστηριοτήτων της ελεγκτικής επιτροπής με εκείνες του ΕΕΣ, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής και ενδεχομένως της OLAF. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καθορίσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα καθήκοντα της ελεγκτικής επιτροπής.**

Κεφάλαιο VII — Προγράμματα εργασίας, παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

Παρακολούθηση και υποβολή έκθεσης

69 Με το άρθρο 36 της πρότασης απαιτείται από την Επιτροπή να παρακολουθεί την υλοποίηση της διευκόλυνσης και να καταρτίζει ετήσια έκθεση σχετικά με την επιτευχθείσα πρόοδο. Ωστόσο, στην πρόταση δεν προσδιορίζονται ρυθμίσεις παρακολούθησης και οι σχετικοί δείκτες που αφορούν τη διευκόλυνση στο σύνολό της. Στις προηγούμενες εκθέσεις μας για την Ουκρανία⁸⁴ τονίσαμε τη σημασία της θέσπισης ενός ισχυρού πλαισίου παρακολούθησης και του καθορισμού επακριβών δεικτών παρακολούθησης, ώστε να μπορούν να συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, στο μέτρο του δυνατού, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** χρήσης των ισχυόντων πλαισίων παρακολούθησης, όπως το πλαίσιο παρακολούθησης του ΜΓΑΔΣ⁸⁵, για τη διευκόλυνση για την Ουκρανία, και την εναρμόνιση με τα προενταξιακά προγράμματα που εφαρμόζουν επίσης το

⁸² Άρθρο 34, παράγραφος 3, της πρότασης.

⁸³ Άρθρο 34, παράγραφος 4, της πρότασης.

⁸⁴ [Ειδική έκθεση 27/2022](#) σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ για τη διασυνοριακή συνεργασία με τις γειτονικές χώρες και [ειδική έκθεση 23/2021](#) σχετικά με τη μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία.

⁸⁵ Άρθρο 41 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ](#).

πλαίσιο παρακολούθησης του ΜΓΑΔΣ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 13 του κανονισμού ΜΠΒ ΙΙΙ⁸⁶.

Απαιτήσεις αξιολόγησης

70 Στο άρθρο 37 της πρότασης προβλέπεται ότι η Επιτροπή θα διενεργήσει εκ των υστέρων αξιολόγηση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία μεταξύ 2028 και 2031. Ωστόσο, δεδομένου του ταχέως εξελισσόμενου πλαισίου στην Ουκρανία, η **Επιτροπή και οι νομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** διενέργειας ενδιάμεσης επανεξέτασης της διευκόλυνσης, κατά προτίμηση έως το τέλος του 2026. Αυτό θα επιτρέψει στην Επιτροπή να κατευθύνει τη δράση για τα υπόλοιπα έτη της διευκόλυνσης. Επιπλέον, από τα αποτελέσματα της ενδιάμεσης επανεξέτασης θα εξαχθούν εγκαίρως διδάγματα για το επόμενο ΠΔΠ, αρχής γενομένης από το 2028.

Κεφάλαιο VIII – Τελικές διατάξεις

71 Δεν υπάρχουν σχόλια.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

72 Το νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο προβλέπει σημαντική αύξηση των διοικητικών και των ανθρώπινων πόρων για τη διευκόλυνση. Από το δελτίο προκύπτει ότι οι διοικητικές δαπάνες θα ανέλθουν συνολικά σε 183,5 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2024-2027. Από το ποσό αυτό, τα 10,7 εκατομμύρια ευρώ θα καταλογιστούν στον τομέα 7 του ΠΔΠ για την *ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση* και τα 172,8 εκατομμύρια ευρώ εκτός των τομέων του ΠΔΠ⁸⁷.

73 Οι απαιτούμενοι ανθρώπινοι πόροι εκτιμήθηκαν σε 135 ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης. Σε αυτά περιλαμβάνονται 13 μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι και 122 θέσεις όπου απασχολούνται κυρίως συμβασιούχοι υπάλληλοι. Από τους 135 υπαλλήλους, οι 56 θα τοποθετηθούν στην αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Ουκρανία. Τον Αύγουστο του 2023, η αντιπροσωπεία απασχολούσε 105 υπαλλήλους. Οι πόροι που προβλέπονται για τη διευκόλυνση θα αυξήσουν τον αριθμό των υπαλλήλων στην αντιπροσωπεία κατά 50 %.

⁸⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1529 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας.

⁸⁷ Νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο, σ. 14.

74 Δεδομένων της οικονομικής σημασίας των ποσών που αφορούν τη διευκόλυνση για την Ουκρανία και του καινοτόμου χαρακτήρα της χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής αυτής, επισημαίνουμε ότι η πρόταση δεν εξετάζει τους πόρους που χρειάζεται το ΕΕΣ για τον έλεγχο της διευκόλυνσης.

Τελικές παρατηρήσεις

75 Η Ουκρανία εξακολουθεί να υφίσταται τεράστιες ζημίες ως αποτέλεσμα του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας. Η Επιτροπή πρότεινε τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία με στόχο την παροχή έως 50 δισεκατομμυρίων ευρώ τόσο σε μη επιστρεπτέα στήριξη όσο και σε δάνεια για τη στήριξη των προσπαθειών της Ουκρανίας να διατηρήσει τη μακροοικονομική σταθερότητα, να προωθήσει την ανάκαμψη, να ανασυγκροτήσει και να εκσυγχρονίσει τη χώρα.

76 Η πρόταση αφήνει πολλές πτυχές να καθοριστούν στο πλαίσιο μεταγενέστερων συμφωνιών, οι οποίες θα συναφθούν μόλις αρχίσει να ισχύει ο κανονισμός για τη διευκόλυνση για την Ουκρανία. Ειδικότερα, το σχέδιο για την Ουκρανία αφήνει σημαντικά περιθώρια για την κυβέρνηση της Ουκρανίας να καθορίσει τις προϋποθέσεις για την εκταμίευση της στήριξης στο πλαίσιο του πυλώνα Ι. Στην πρόταση προβλέπεται απλώς μια ενδεικτική αναλογία του ενός τρίτου για επιχορηγήσεις και εγγυήσεις και των δύο τρίτων για δάνεια. Τα δάνεια μπορούν να ανέλθουν σε περίπου 33 δισεκατομμύρια ευρώ, τα οποία θα χορηγηθούν με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους. Ελλείψει συντελεστή προβλέψεων, τα δάνεια θα διασφαλίζονται απευθείας από το «περιθώριο» του προϋπολογισμού της ΕΕ. Όπως έχουμε επισημάνει στις προηγούμενες εργασίες μας, η προσέγγιση αυτή ενέχει σημαντικούς κινδύνους για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

77 Οι διατάξεις σχετικά με τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ για τον πυλώνα ΙΙ θα μπορούσαν να διατυπωθούν με μεγαλύτερη σαφήνεια. Επίσης, τα καθήκοντα της ελεγκτικής επιτροπής δεν είναι αρκετά συγκεκριμένα. Δεδομένων των μεγάλων ποσών της σχετικής χρηματοδότησης της ΕΕ και της καινοτομίας της προτεινόμενης αρχιτεκτονικής για το μέσο, πιστεύουμε ότι οι ουσιαστικές ρυθμίσεις ελέγχου και δικλίδων, καθώς και τα αδιαμφισβήτητα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ, είναι απαραίτητα και στους τρεις πυλώνες της διευκόλυνσης.

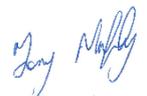
78 Ως αποτέλεσμα της επανεξέτασής μας επί της νομοθετικής πρότασης, προτείνουμε στην **Επιτροπή και στους νομοθέτες να εξετάσουν τα ενδεχόμενα:**

- περιορισμού της έκτακτης χρηματοδότησης για καθορισμένη περίοδο (όπου χορηγείται), με σκοπό την εκ νέου αξιολόγηση του κατά πόσον η κατάσταση στην Ουκρανία εξακολουθεί να τη δικαιολογεί (βλέπε σημείο 27)·
- ρητής αναφοράς σε εκθέσεις του ΕΕΣ στα έγγραφα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για την απόφαση της Επιτροπής να μειώσει τη στήριξη (βλέπε σημείο 30)·

- καθορισμού σαφών κριτηρίων για την «ικανοποιητική εκπλήρωση» στο πλαίσιο του σχεδίου για την Ουκρανία (βλέπε σημείο 34)·
- παροχής στην Επιτροπή της δυνατότητας να ζητήσει από την Ουκρανία να επανεξετάσει ή/και να τροποποιήσει το σχέδιο για την Ουκρανία (βλέπε σημείο 35)·
- συμπλήρωσης της εγγύησης, όσον αφορά τα δάνεια προς την Ουκρανία, από το «περιθώριο» με πρόσθετες διασφαλίσεις, όπως οι προβλέψεις, με σκοπό την κάλυψη αιφνίδιας και απροσδόκητης αθέτησης υποχρέωσης από την ίδια τη χώρα (βλέπε σημεία 38-44)·
- δημοσιοποίησης ανάλυσης του «περιθωρίου», με σκοπό την αντιμετώπιση πρόσθετων ενδεχόμενων υποχρεώσεων που θα απορρέουν από την προτεινόμενη διευκόλυνση, στο πλαίσιο της επόμενης ετήσιας έκθεσης σχετικά με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις (βλέπε σημείο 45)·
- αποσαφήνισης των απαιτήσεων διαφάνειας για τους αποδέκτες χρηματοδότησης, με παράλληλη διασφάλιση ότι τυχόν εξαιρέσεις θα δηλώνονται στην Επιτροπή (βλέπε σημεία 46-47)·
- αποσαφήνισης του ορισμού των «επιλέξιμων αντισυμβαλλομένων» στο πλαίσιο της εγγύησης για την Ουκρανία και συντόμευσης των προθεσμιών για την εφαρμογή της εγγύησης (βλέπε σημεία 48-50)·
- διασφάλισης των αδιαμφισβήτητων δικαιωμάτων ελέγχου για το ΕΕΣ, με ρητή αναφορά τους σε ολόκληρη την πρόταση (βλέπε σημεία 58-65)·
- παροχής ακριβέστερης περιγραφής των καθηκόντων που πρέπει να εκτελεί η ελεγκτική επιτροπή (βλέπε σημεία 66-68)·
- χρήσης υφιστάμενου πλαισίου παρακολούθησης, όπως το πλαίσιο παρακολούθησης του ΜΓΑΔΣ, για την αποτύπωση των αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης (βλέπε σημείο 69)·
- διενέργειας ενδιάμεσης επανεξέτασης της διευκόλυνσης έως το τέλος του 2026 (βλέπε σημείο 70).

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Τμήμα ΙΙΙ, του οποίου προεδρεύει η Bettina Jakobsen, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 26ης Σεπτεμβρίου 2023.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy

Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Προηγούμενες ειδικές εκθέσεις και γνώμες του ΕΕΣ

Εκδόσεις του ΕΕΣ σχετικά με δάνεια προς τρίτες χώρες

2023	Ετήσιες εκθέσεις για το οικονομικό έτος 2022
Ειδική έκθεση 05/2023	Χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ Ανομοιογενές σύνολο που απαιτεί περαιτέρω απλούστευση και υποχρέωση λογοδοσίας
Γνώμη 07/2022	Γνώμη σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 για τη θέσπιση διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης ως γενικής μεθόδου δανεισμού [2022/0370(COD)]

Ειδικές εκθέσεις σχετικά με τα έργα της ΕΕ στην Ουκρανία

Ειδική έκθεση 27/2022	Στήριξη της ΕΕ για τη διασυνοριακή συνεργασία με τις γειτονικές χώρες Πολύτιμη στήριξη, αλλά η υλοποίηση ξεκίνησε με μεγάλη καθυστέρηση και τα προβλήματα συντονισμού πρέπει να αντιμετωπιστούν
Ειδική έκθεση 23/2021	Μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία τα αποτελέσματα δεν είναι ακόμη ικανοποιητικά, παρά τις πολλές πρωτοβουλίες της ΕΕ
Ειδική έκθεση αριθ. 32/2016	Συνδρομή της ΕΕ προς την Ουκρανία
Ειδική έκθεση αριθ. 6/97	Επιχορηγήσεις TACIS προς την Ουκρανία

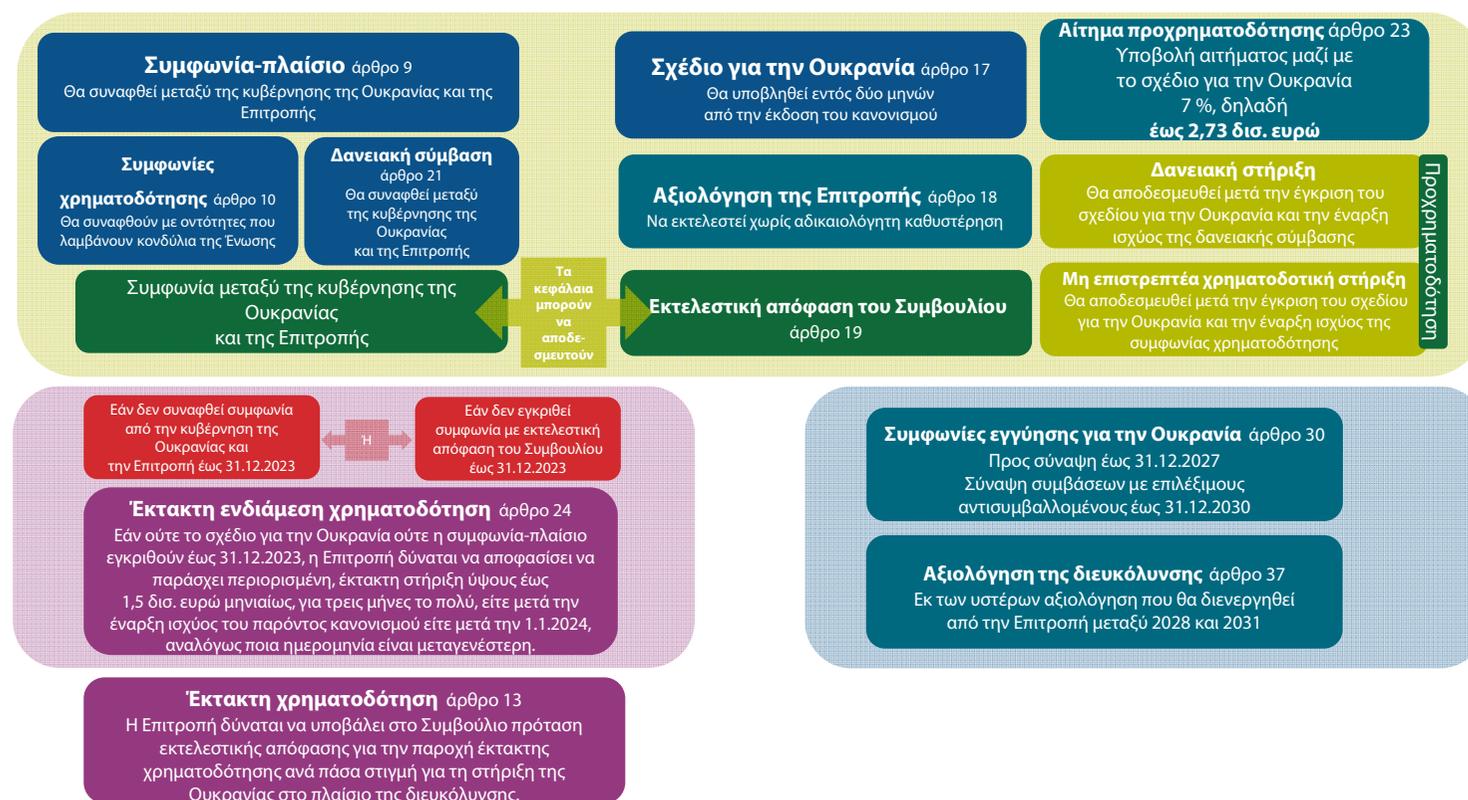
Ειδικές εκθέσεις σχετικά με τις χώρες με προενταξιακό καθεστώς και τη διαδικασία διεύρυνσης

Ειδική έκθεση 01/2022	Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια παρά τις προσπάθειες, εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα
Ειδική έκθεση αριθ. 27/2018	Η διευκόλυνση για τους πρόσφυγες στην Τουρκία χρήσιμη στήριξη, χρειάζονται όμως βελτιώσεις για την καλύτερη αξιοποίηση των χρημάτων
Ειδική έκθεση αριθ. 07/2018	Προενταξιακή βοήθεια της ΕΕ προς την Τουρκία μόνο περιορισμένα αποτελέσματα μέχρι τώρα
Ειδική έκθεση αριθ. 21/2016	Προενταξιακή βοήθεια της ΕΕ για την ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων στα Δυτικά Βαλκάνια μετα-έλεγχος
Ειδική έκθεση αριθ. 20/2016	Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας του Μαυροβουνίου έχουν σημειωθεί μεν βήματα προόδου, αλλά χρειάζονται καλύτερα αποτελέσματα σε πολλούς βασικούς τομείς
Ειδική έκθεση αριθ. 11/2016	Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας περιορισμένη πρόοδος σε δυσχερές περιβάλλον
Ειδική έκθεση 19/2014	Προενταξιακή βοήθεια της ΕΕ προς τη Σερβία

Ειδική έκθεση αριθ. 18/2012	Η βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς το Κοσσυφοπέδιο στον τομέα του κράτους δικαίου
Ειδική έκθεση αριθ. 14/2011	Συνέβαλε η βοήθεια της ΕΕ στη βελτίωση των ικανοτήτων της Κροατίας να διαχειριστεί τη μετενταξιακή χρηματοδότηση;

Παράρτημα II — Συμφωνίες που θα συναφθούν μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τη διευκόλυνση για την Ουκρανία

Κανονισμός για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία Κοινή απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της νομοθετικής πρότασης για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία.

Παράρτημα III — Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ

Παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 (δημοσιονομικός κανονισμός)

Πρόταση κανονισμού για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία		Δημοσιονομικός κανονισμός Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο υπάρχει παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Άρθρο 12, παράγραφος 1	Οι μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πιστώσεις πληρωμών στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταφέρονται αυτόματα και μπορούν να δεσμεύονται και να χρησιμοποιούνται, αντίστοιχα, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους.	Άρθρο 12, παράγραφος 4 Ακύρωση και μεταφορά πιστώσεων
Άρθρο 12, παράγραφος 3	Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που αντιστοιχούν στο ποσό των αποδεσμεύσεων λόγω μη εκτέλεσης, εν όλω ή εν μέρει, ενεργειών στο πλαίσιο της διευκόλυνσης ανασυστήνονται προς όφελος της γραμμής προϋπολογισμού από την οποία προέρχονται.	Άρθρο 15 Ανασύσταση πιστώσεων που αντιστοιχούν σε αποδεσμεύσεις
Άρθρο 12, παράγραφος 4 Αιτιολογική σκέψη 63	Τυχόν έσοδα και επιστροφές από χρηματοδοτικά μέσα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού αποτελούν εσωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046, για τη διευκόλυνση ή το διάδοχο πρόγραμμα της.	Άρθρο 209, παράγραφος 3, πρώτο, δεύτερο και τέταρτο εδάφιο Αρχές και όροι που εφαρμόζονται στα χρηματοδοτικά μέσα και στις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό
Άρθρο 12, παράγραφος 5 Αιτιολογική σκέψη 64	Τυχόν πλεόνασμα των προβλέψεων σχετικά με την εγγύηση για την Ουκρανία συνιστά εσωτερικό έσοδο για ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21, παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 για τη διευκόλυνση ή το διάδοχο πρόγραμμά της.	Άρθρο 213, παράγραφος 4, στοιχείο α) Πραγματικός συντελεστής προβλέψεων

Πρόταση κανονισμού για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία		Δημοσιονομικός κανονισμός Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο υπάρχει παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Άρθρο 12, παράγραφος 6	Το άρθρο 114, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 δεν εφαρμόζεται στις ενέργειες των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη.	Άρθρο 114, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο Προθεσμίες για την υποβολή δεσμεύσεων
Άρθρο 21, παράγραφος 4 Αιτιολογική σκέψη 77	Δεν καθορίζεται συντελεστής προβλέψεων ως ποσοστό επί του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού.	Άρθρο 211, παράγραφος 1 Προβλέψεις δημοσιονομικών υποχρεώσεων
Άρθρο 22	Η Ένωση μπορεί να αναλάβει το κόστος χρηματοδότησης, το κόστος διαχείρισης της ρευστότητας και το κόστος υπηρεσιών για γενικές διοικητικές δαπάνες που σχετίζονται με τη δανειοληψία και τη δανειοδότηση (στο εξής: επιδότηση του κόστους δανεισμού), με εξαίρεση τις δαπάνες που σχετίζονται με την πρόωρη αποπληρωμή του δανείου.	Άρθρο 220, παράγραφος 5 Χρηματοδοτική συνδρομή — Κανόνες και εφαρμογή
Άρθρο 25, παράγραφος 8 Αιτιολογική σκέψη 80	Η προθεσμία πληρωμής που αναφέρεται στο άρθρο 116, παράγραφος 1, στοιχείο α), του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 αρχίζει από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης με την οποία εγκρίνεται η εκταμίευση στην Ουκρανία σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.	Άρθρο 116, παράγραφος 2 Προθεσμίες πληρωμής
Άρθρο 25, παράγραφος 9 Αιτιολογική σκέψη 80	Αποκλείεται η καταβολή τόκων υπερημερίας από την Επιτροπή στην Ουκρανία, για πληρωμές που πραγματοποιούνται δυνάμει του παρόντος άρθρου και του άρθρου 23 του παρόντος κανονισμού.	Άρθρο 116, παράγραφος 5 Προθεσμίες πληρωμής

Πρόταση κανονισμού για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία		Δημοσιονομικός κανονισμός Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο υπάρχει παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Άρθρο 29, παράγραφος 2	Οι φορείς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους ή τρίτης χώρας που έχει συνεισφέρει στην εγγύηση για την Ουκρανία σύμφωνα με το άρθρο 28 του παρόντος κανονισμού και οι οποίοι παρέχουν επαρκή διασφάλιση της χρηματοοικονομικής και επιχειρησιακής ικανότητάς τους είναι επιλέξιμοι για τους σκοπούς της εγγύησης για την Ουκρανία.	Άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο γ) Μέθοδοι εκτέλεσης του προϋπολογισμού
Άρθρο 31, παράγραφος 1 Αιτιολογική σκέψη 84	Οι προβλέψεις συστήνονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027 και ισούνται με το ποσό των προβλέψεων που αντιστοιχεί στην χορηγούμενη εγγύηση για την Ουκρανία (αντί του ποσού των συνολικών προβλέψεων). Οι προβλέψεις δύναται να συσταθούν και σταδιακά, ώστε να αντικατοπτρίζουν την πρόοδο στην επιλογή και στην εκτέλεση των χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων που υποστηρίζουν τους στόχους της διευκόλυνσης.	Άρθρο 211, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος Προβλέψεις δημοσιονομικών υποχρεώσεων
Άρθρο 31, παράγραφος 4	Ο πραγματικός συντελεστής προβλέψεων δεν εφαρμόζεται στις προβλέψεις που τηρούνται χωριστά στο κοινό ταμείων προβλέψεων σε σχέση με την εγγύηση για την Ουκρανία.	Άρθρο 213 Πραγματικός συντελεστής προβλέψεων

Παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947 για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (ΜΓΑΔΣ)

Πρόταση κανονισμού για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία		Κανονισμός ΜΓΑΔΣ Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο υπάρχει παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Άρθρο 21, παράγραφος 3 Αιτιολογική σκέψη 77	Η χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται στην Ουκρανία με τη μορφή δανείων στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης δεν υποστηρίζεται από την εγγύηση εξωτερικής δράσης.	Άρθρο 31, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος ΕΤΒΑ+, η εγγύηση εξωτερικής δράσης, δημοσιονομικές εγγυήσεις και χρηματοδοτική συνδρομή σε τρίτες χώρες – Πεδίο εφαρμογής και χρηματοδότηση
Άρθρο 30, παράγραφος 5, στοιχείο γ)	Οι πράξεις που καλύπτονται από την εγγύηση για την Ουκρανία δυνάμει της παρούσας παραγράφου αποτελούν χωριστό χαρτοφυλάκιο της εγγύησης για την Ουκρανία και δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της κάλυψης του 65 % που αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947.	Άρθρο 36, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της νομοθετικής πρότασης για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.